

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

ПРИРУЧНИК

о процјени фискалних утицаја прописа
у институцијама Босне и Херцеговине

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini

Пројекат јачања институција власти и процеса у Босни и Херцеговини

Strengthening Governing Institutions and Processes (SGIP) in Bosnia and Herzegovina

SUNY/CENTER FOR INTERNATIONAL DEVELOPMENT

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

ПРИРУЧНИК

о процјени фискалних утицаја прописа
у институцијама Босне и Херцеговине

ПРИРУЧНИК О ПРОЦЕНИ ФИСКАЛНИХ УТИЦАЈА ПРОПИСА
У ИНСТИТУЦИЈАМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издавач: Министарство финансија и трезора БиХ
Трг БиХ 1, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Тел: +387(0)33 20 53 45
e-mail: trezorbih@mft.gov.ba, web: www.mft.gov.ba

Ауторке: Емина Ћирић
Снежана Тушевљак
Ирма Зулић
Лејла Хасановић

Главни уредник: Кристијан Хаупт

Recenzija: Алија Аљовић

Лектура: Александра Агинчић (српски језик)

ДТП и штампа: Т&Т концепт д.о.о. Сарајево

Тираж: 150

Година: 2017.

Овај Приручник је израђен уз подршку УСАИД-овог Пројекта јачања институција власти и процеса у БиХ (УСАИД/СГИП), који реализује Центар за међународни развој за Државни универзитет Њујорк (SUNY/CID). Министарство финансија и трезора БиХ одговорно је за садржај овог приручника, који не мора нужно одражавати мишљења УСАИД-а или Владе САД-а. Приручник је објављен на сва три службена језика у Босни и Херцеговини.

Уводна ријеч

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине континуирано ради на реализовању бројних реформских активности с циљем јачања управљања јавним финансијама и јачања процеса европских интеграција.

Један од аспеката дјеловања Министарства финансија и трезора БиХ је и развој система фискалне процјене прописа у складу са најбољом праксом европских земаља, којим ће се обезбиједити благовремено и адекватно планирање средстава за спровођење прописа и аката планирања, те укључивање њихових фискалних процјена у буџетске процесе.

Усвајањем *Измјена и допуна Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине* ("Службени гласник БиХ", број 50/17) прописана је методологија процјене утицаја прописа у погледу могућих фискалних, економских, социјалних и трошкова животне средине и користи за нацрте и приједлоге прописа у институцијама БиХ.

Приручник о процјени фискалних утицаја прописа у институцијама Босне и Херцеговине, који је пред Вама, резултат је исказане потребе да се пружи практични савјети, појасне правила и олакша примјена одредаба *Измјена и допуна Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине*, а тиме допринесе ефикаснијем спровођењу и постизању циљева система фискалне процјене. Приручник је намијењен првенствено државним службеницима који учествују у изради прописа у институцијама БиХ, те службеницима у Министарству финансија и трезора БиХ који спроводе контролу и дају мишљење на финансијски аспект закона, прописа и аката планирања.

Приручник је израђен уз стручну помоћ и подршку сарадника и особља УСАИД-овог Пројекта јачања институција власти и процеса у БиХ, који реализује Центар за међународни развој за Државни универзитет у Њујорку, те им се овом приликом посебно захваљујемо.

Вјерујемо да ће овај приручник бити један од кључних практичних алата у овој области, те да ће послужити свим учесницима у законодавним и процесима планирања да разумију потребе, циљеве и начин спровођења система фискалне процјене прописа на буџет институција БиХ.

Министар
Вјеслав Беванда

Садржај

1. Законодавни оквир	5
2. Ко процјењује очекиване фискалне утицаје прописа	6
3. Како се евидентира процјена фискалних утицаја прописа	7
4. Ко ме се доставља образац о процјени фискалних утицаја прописа	9
5. Упутство за испуњавање појединог елемента обрасца ОФП-ДА	11
5.1. Носилац нормативног посла (Одјељак А)	11
5.2. Основни подаци о пропису (Одјељак Б)	12
5.3. Фискални утицаји (Одјељак Ц)	13
5.3.1. Приходи и примици	15
5.3.2. Расходи и издаци	24
5.3.3. Образложење промјена у приходима и примацима и расходима и издацима.....	44
5.4. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе (Одјељак Д)	45
5.4.1. Промјене у броју запослених	45
5.4.2. Потенцијалне обавезе за буџет	49
5.5. Фискалне посљедице на друге буџете и ниво власти (Одјељак Е)	50
5.6. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ (Одјељак Ф)	53
5.7. Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ (Одјељак Г)	53
6. Упутство за испуњавање појединог елемента обрасца ОФП-НЕ	54
6.1. Носилац нормативног посла (Одјељак А)	54
6.2. Основни подаци о пропису (Одјељак Б)	55
6.3. Изјава о непостојању додатних фискалних утицаја на буџет (Одјељак Ц)	55
6.4. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ (Одјељак Д)	56
6.5. Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ (Одјељак Г)	56
7. Умјесто закључка	57
Прилог: Измјене и допуне Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама БиХ	59

1. Законодавни оквир

Обавеза фискалне процјене прописа на буџет егзистира већ дуги низ година.

У складу са **Јединственим правилима** за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 11/05, 58/14 и 60/14), приликом припреме нацрта или приједлога прописа, предлагач је дужан да уз нацрт или приједлог прописа достави образложење које садржи уставноправни и законски основ за увођење прописа, разлоге за увођење прописа и објашњење одабране политике, усклађеност прописа с европским законодавством, механизме за спровођење и начин обезбјеђивања поштовања прописа, **образложење финансијских средстава за спровођење прописа и финансијске ефекте закона**, опис консултација вођених у процесу израде прописа, те распоред евентуалног поновног преиспитивања уведеног прописа. У складу са чланом 65, образложење финансијских средстава садржавало је процјену потребних средстава, извора и метода обезбјеђења тих средстава за спровођење прописа, како би она била на располагању у доступном формату управним, извршним и законодавним органима у којима се доносе одлуке.

Међутим, дугогодишња примјена наведених *Јединствених правила* указала је на потребу унапређења процеса израде прописа, првенствено из разлога што не постоје методолошке смјернице које би на детаљан начин дефинисале начин спровођења аналитичких поступака процјене утицаја као и исказивања фискалне процјене посљедица на буџет. Слједом наведеног, радна група Министарства правде БиХ је, уз подршку УСАИД/СГИП пројекта, приступила изради Анализе користећи се методологијом поступка процјене утицаја прописа, те анализирала стање, дефинисала проблеме, утврдила циљеве и опције, процијенила утицај опција, обавила консултације, изабрала најповољније опције и дефинисала оквир за праћење и евалуацију, како би се измјенама и допунама *Јединствених правила* обезбиједила досљедна примјена аналитичких поступака који претходе изради прописа/политика на нивоу БиХ.

Приједлог измјена и допуна *Јединствених правила* је утврдио Савјет министара БиХ на 88. сједници, одржаној 18. 01. 2017. године. Након усвајања у оба дома Парламентарне скупштине БиХ, *Измјене и допуне Јединствених правила* објављене су у „Службеном гласнику БиХ”, бр. 50/17”, од 11. 07. 2017. године.

Измјене и допуне Јединствених правила огледају се у примјени методологије процјене утицаја која чини Анекс 1 Јединствених правила, нарочито у погледу могућих буџетских (фискалних), економских, социјалних и трошкова животне средине, и користи за нацрте или приједлоге прописа у институцијама БиХ, начин и процес спровођења процјене утицаја, те пратеће обрасце. Члан 65. *Јединствених правила*, који се односи на процјену финансијских средстава и добити, допуњен је ставом (7), којим се прописује подношење процјене фискалних утицаја прописа на Обрасцу број 2а из *Анекса I Јединствених правила*. Министарство финансија и трезора БиХ одређено је као контролно тијело у погледу суштинске провјере процјене фискалних утицаја прописа, тј. наведеног обрасца.

Обрасцем број 2а из *Анекса I Јединствених правила* утврђен је начин попуњавања образаца ОФП-ДА и ОФП-НЕ, чиме су успостављене методолошке смјернице које на детаљан начин дефинишу поступак исказивања фискалне процјене посљедица на буџет у случају доношења прописа.

2. Ко процјењује очекиване фискалне утицаје прописа

Сваки преднацрт, нацрт или приједлог новог или измјена постојећег устава, споразума, закона, пословника, одлуке, упутства, правилника и других општих правних аката садржи адекватну фискалну процјену из које се види да ли се повећавају или смањују приходи или расходи на буџет.

Приликом припреме прописа, **носилац нормативног посла** у институцијама извршне власти Босне и Херцеговине испуњава адекватан образац о процјени фискалних утицаја прописа. Образац се доставља Министарству финансија и трезора БиХ на мишљење, заједно са предметним прописом.

У складу са *Правилима за консултације у изради правних прописа* ("Службени гласник БиХ", бр. 5/17), носилац нормативног посла је **министарство и други орган Савјета министара БиХ**.

3. Како се евидентира процјена фискалних утицаја прописа

Процјена фискалних утицаја прописа подноси се на Обрасцу ОФП-ДА и Обрасцу ОФП-НЕ. Приликом процјене сагледавају се фискални утицаји прописа на буџет текуће и наредне двије године. Изглед и садржај наведених образаца, са упутством за попуњавање, прописани су Измјенама и допунама Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине и пратећим Анексом I (у даљем тексту: Јединствена правила) („Службени гласник БиХ“, бр. 50/17).

Фискална процјена даје се на **Обрасцу ОФП-ДА** ако пропис има посљедице на буџет институција БиХ, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, кантона или јединица локалне самоуправе на начин да је потребно обезбиједити додатна финансијска средства.

У Обрасцу ОФП-ДА садржи:

- назив носиоца нормативне активности,
- основне податке о пропису (врста и назив прописа),
- фискалну процјену утицаја прописа на приходе и примитке, расходе и издатке за буџетску годину и двије наредне године,
- образложење промјена у расходима, издацима, приходима и примицима, укључујући и ефекте на равноправност полова,
- промјене у броју запослених (систематизована и попуњена радна мјеста),
- потенцијалне обавезе за буџет (гаранције и остало),
- фискалну процјену утицаја прописа на друге буџете и нивое власти (буџетске и ванбуџетске кориснике, као и ванбуџетске фондове, кантона и јединица локалне самоуправе),
- печат и потпис руководиоца носиоца нормативног посла,
- печат и потпис министра финансија и трезора.

Образац о фискалној процјени мора бити образложен, те исказан према економској, организационој класификацији и изворима финансирања.

Фискална процјена даје се на **Обрасцу ОФП-НЕ** ако пропис нема посљедице на буџет институција БиХ, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, кантона или јединица локалне самоуправе на начин да није потребно обезбиједити додатна финансијска средства.

У Обрасцу ОФП-НЕ наводи се:

- назив носиоца нормативног посла,
- основне податске о пропису (врста и назив прописа),
- изјаву о непостојању додатних фискалних утицаја прописа на буџет,
- печат и потпис руководиоца носиоца нормативног посла,
- печат и потпис министра финансија и трезора.

Важно! С обзиром да се приликом попуњавања образаца не сагледавају искључиво посљедице на буџет текуће године, већ и наредне двије године, Образац ОФП-НЕ могуће је попунити само ако пропис или акт планирања **нема посљедице на буџет у текућој, али и у наредне двије године (n+1 и n+2).**

Прописивањем форме и садржаја фискалне процјене утицаја прописа на буџет, фискална процјена је конкретизована јер Образац ОФП-ДА тражи повезивање ефеката примјене прописа са економском класификацијом и изворима финансирања. Наиме, носилац нормативног посла у Обрасцу ОФП-ДА процијењена средства потребна за спровођење предложеног прописа разрађује по групама економске класификације како би било јасно на што се средства планирају утрошити (плате, материјални издаци, субвенције и остало). Такође, а с обзиром на буџетска ограничења, изузетно је важно да се приликом доношења одлуке о прихватању или неприхватању предложеног прописа располаже информацијом о томе да ли ће његово спровођење, у односу на постојеће трошкове, утицати на висину мањка или вишка буџета или ће се финансирати из извора финансирања који не узлазе у буџетска ограничења као што су нпр. помоћи или донације. Због тога је фискална процјена исказана и по изворима финансирања.

4. Коментари доставља образац о процјени фискалних утицаја прописа

У складу са чланом 30. Анекса I Јединствених правила, носилац нормативног посла прибавља мишљење Министарства финансија и трезора БиХ у погледу суштинске провјере поцјене фискалних утицаја прописа.

Носилац нормативног посла МФиТ-у доставља пропис заједно са обрасцем о фискалној процјени датој на прописаном обрасцу: ОФП-ДА или обрасцу ОФП-НЕ у папирној форми. Обрасце потписује и овјерава руководиоца носиоца нормативног посла, чиме се гарантује вјеродостојност процјене.

Важно! Када се као носилац нормативног посла приликом израде прописа појављује **министарство/самостална управна организација**, одговарајући образац о процјени фискалних утицаја прописа **потписује и печатом овјерава министар/ руководиоца самосталне управе организације**, односно лице које евентуално он овласти.

Међутим, у ситуацијама када пропис припрема управна организација у саставу министарства, која је сходно одговарајућим законским или другим прописима/ закључцима обавезна да пропис предложи Савјету министара БиХ посредством надлежног министарства, потребно је да образац о процјени фискалних утицаја прописа, осим министра, потпише и овјери руководиоца ове управне организације.

Ако носилац нормативног посла процијени да пропис има фискални утицај на друге буџетске или ванбуџетске кориснике на нивоу Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, кантона или јединица локалне самоуправе на начин да је потребно обезбиједити додатна финансијска средства, обавезан је, у процесу консултација о приједлогу прописа или посебним захтјевом прије достављања обрасца о фискалној процјени Министарству финансија и трезора БиХ, затражити мишљење ресорног министарства са одговарајућег нивоа власти, односно јединице локалне самоуправе.

Приликом попуњавања обрасца, носилац нормативног посла мора водити рачуна о четири основна принципа, а то су:

- **Свеобухватност** односно потреба да се обухвате сви елементи и чињенице које би могле имати директан утицај на буџете било којег од нивоа власти.
- **Извјесност** – потребно је фокусирати се на директне ефекте који произлазе из примјене самог предложеног прописа и не укључивати ефекте који нису извјесни.

- **Поузданост** – од круцијалног значаја је да су подаци који су наведени у обрасцима поуздани и вјеродостојни, односно засновани на релевентним чињеницама.
- **Документованост** – ниво детаља, посебно у наративном дијелу образаца, треба да даје министарству финансија довољно података о цифрама наведеним у обрасцима.

Министарство финансија разматра и даје своје мишљење о фискалној процјени утицаја прописа, те доставља мишљење носиоцу нормативног посла, у року од 15 дана од дана пријема захтјева за давање мишљења.

У складу са чланом 32. Анекса I Јединствених правила, носилац нормативног посла прибављено мишљење Министарства финансија и трезора БиХ и других контролних тијела доставља Генералном секретаријату Савјета министара БиХ, који даје мишљење о извршеној процјени утицаја.

Генерални секретаријат доставља све материјале Савјету министара ради уврштавања прописа у дневни ред сједнице. Сви материјали се подносе уз нацрт или приједлог прописа Савјету министара и Парламентарној скупштини БиХ електронским путем.

5. Упутство за испуњавање појединог елемента обрасца ОФП-ДА

5.1. Носилац нормативног посла (Одјељак А)

А. Обрађивач прописа		
	КОД	НАЗИВ
Раздјел		

Под овом тачком уносе се подаци о носиоцу нормативног посла, у складу са организационом класификацијом буџета.

Уопштено говорећи, организациона класификација садржи повезане и међусобно усклађене (хијерархијски и с обзиром на односе права и одговорности) цјелине буџета и буџетских корисника које одговарајућим материјалним средствима остварују постављене циљеве.

Организациона класификација на нивоу институција БиХ дефинисана је *Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ*. Према одредбама *Правилника*, организациони код се састоји од осам знакова, али ће се за потребе попуњавања образаца за фискалну процјену утицаја прописа користити прва четири знака, односно четвороцифрени код, који у Информационом систему финансијског управљања (ИСФУ) представља ознаку институције. Дакле, свака институција БиХ има свој јединствени четвороцифрени код у ИСФУ систему, а по истим кодовима је вршено шифрирање буџетских корисника и у Информационом систему за планирање и управљање буџетом (БПМИС).

Дакле, у пододјељку **Раздјел** уноси се четвороцифрени код буџетског корисника и назив обрађивача приједлога прописа или акта планирања.

Ради илустрације, у наставку је дат исјечак из организационе класификације буџета институција Босне и Херцеговине са четири цифре:

0401 – Министарство финансија и трезора БиХ

0402 – Агенција за статистику БиХ

0404 – Агенција за јавне набавке БиХ

0405 – Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама

0406 – Агенција за осигурање

Носиоци нормативних послова су сви буџетски корисници који према организационој класификацији имају статус раздјела. Управне организације у саставу министарства учествују у изради прописа и образац о фискалној процјени утицаја прописа подносе путем ресорног министарства.

У наредном периоду се планира дефинисање раздјела у организацијској класификацији Буџета институција Босне и Херцеговине.

5.2. Основни подаци о пропису (Одјељак Б)

Б. Основни подаци о приједлогу прописа					
Врста прописа	Устав		Пословник		Правилник
	Споразум		Одлука		Други општи правни акти
	Закон		Упутство		
Назив прописа					

Под **Врстом прописа** потребно је, уписивањем ријечи „ДА“, одабрати о којем се пропису ради. На располагању су следећи прописи:

- (1) устав,
- (2) споразум,
- (3) закон,
- (4) пословник,
- (5) одлука,
- (6) упутство,
- (7) правилник и
- (8) други општи правни акт.

У пододјелку **Назив прописа** уноси се назив који ће пропис имати након ступања на снагу. Поред назива ставља се цртица и ознака статуса прописа који се доставља на мишљење (на примјер: преднацрт, нацрт или приједлог).

Фискална процјена утицаја прописа доставља се на одговарајућем обрасцу уз нацрт прописа и уз приједлог прописа. У случају измјене прописа током његовог доношења (прво читање - друго читање), ако у односу на првобитно израђену фискалну процјену дође до промјене, израђује се нови образац. У супротном се доставља првобитно израђени образац.

5.3. Фискални утицаји (Одјељак Ц)

Овај одјељак садржи фискалну процјену посљедица спровођења предложеног прописа на буџет. Приликом израде прописа носилац нормативног посла је дужан да узме у обзир средства која су обезбијеђена буџетом који је донијела Парламентарна скупштина БиХ, а која су распоређена по буџетским класификацијама.

Буџетске класификације према којима су исказани приходи, примици, расходи и издаци у буџету, а значајни су у контексту исказивања фискалне процјене прописа на буџет су:

- организациона класификација (објашњена у дијелу 5.1. Приручника),
- економска класификација и
- класификација по изворима финансирања/фондовска класификација.

Економска класификација садржи приходе и примитке по природним врстама те расходе и издатке према њиховој економској намени.

У складу с одредбама Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине:

- Приходи подразумевају, без ограничења, пореске и непореске приходе, трансфере из буџета ентитета, остале приходе утврђене законским прописима, укључујући приходе од пословних активности буџетских корисника.
- Расходи представљају умањење буџетских ресурса и чине их: текући трошкови (плате и накнаде за запослене, материјалне трошкове и услуге, трошкови осигурања, банкарске услуге и уговорене услуге), текући грантови, капитални издаци, сервисирање дуга, грантови додијељени осталим нивоима власти, субвенције и донације.

Ближе дефиниције прихода, примитака, расхода и издатака дате су у Правилнику о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ, како слиједи:

- **Приход** је повећање економских користи током извјештајног периода у облику прилива новца и новчаних еквивалената. Приходи буџета институција БиХ класификују се на: приходе од индиректних пореза, приходе од административних и судских такси, таксе и накнаде по посебним прописима, приходе од пружених услуга, таксе на списе и радње у поступку индиректног опорезивања, накнаде и таксе од личних, путних исправа и регистрације возла и новчане казне, приходе од имовине и позитивних курсних разлика те приходе од донација, помоћи и остале приходе.
- **Расходи** су смањења економских користи у облику смањења имовине или повећања обавеза. Расходи буџета институција БиХ класификују се на: расходе за бруто плате и

накнаде трошкова запослених, материјалне трошкове, издатке за камате и отплату спољног дуга, текуће грантове, капиталне грантове, капиталне издатке и остале расходе.

- Примици су приливи новца и новчаних еквивалената по свим основама.
- Издаци су одливи новца и новчаних еквивалената по свим основама.

Контним планом буџета утврђене су бројчане ознаке и називи појединих конта по којима су буџет и буџетски корисници обавезни да књиговодствено исказују имовину, потраживања, обавезе и изворе средства, те приходе/примитке и расходе/издатке.

Конта су разврстана на: класе, главне категорије, поткатегорије, главне групе и аналитичка конта.

Конта економске класификације исказана у обрасцу за процјену фискалних утицаја одговарају контима Контног плана за буџет и буџетске кориснике, с тим да су обухваћена искључиво конта класе 6 (расходи), 7 (приходи) и 8 (капитални примици и издаци) и њима припадајуће главне категорије, поткатегорије, главне групе и аналитичка конта.

Изворе финансирања чине групе прихода и примитака из којих се подмирују расходи и издаци одређене врсте и утврђене намјене. Врсте извора финансирања за потребе обрасца за процјену фискалних утицаја прописа подијељене су у три категорије: Буџет, Намјенски извори и Остали извори који укључују сопствене приходе и буџетску резерву.

Извор финансирања **1. Буџет** укључује приходе који се остварују темељем посебних прописа у којима за прикупљене приходе није дефинирана намјена кориштења, а то су: порезни приходи, приходи од подузетништва и имовине, приходи од такси и накнада, приходи од новчаних казни и приходи од имовине. Приходи који улазе у овај извор нису расположиви министарствима и осталим буџетским корисницима за трошење, али су министарства и корисници обвезна пратити њихову наплату.

Извор финансирања **2. Намјенски извори** чине помоћи, донације, приходи који се прикупљају према посебним прописима којима је утврђена намјена кориштења тих прихода, приходи од продаје или замјене имовине и намјенски примици од задуживања.

Приходи за посебне намјене су приходи чији су коришћење и намјена утврђени посебним прописима. Намјенски приходи и примици који нису искоришћени у претходној години за програмиране намјене преносе се у буџет за текућу годину за исте намјене.

Извор финансирања **3. Остали извори** укључује сопствене приходе и буџетску резерву.

Сопствени приходи буџетских корисника су приходи које буџетски корисници остваре од пружања јавних услуга и основне дјелатности, којима је посебним прописима дато право да њима слободно располажу. Приходи које корисници остварују обављањем сопствене дјелатности морају се уплаћивати на Јединствени рачун Трезора. Уплате на основу остварених сопствених прихода буџетских корисника евидентирају се као и приход сваког корисника у Главној књизи Трезора.

Средства текуће резерве планирана буџетом користе се за финансирање хитних и ванредних издатака и програме који нису уврштени у буџет (јер их при планирању буџете није било могуће предвидјети), финансирање трошкова међународних спорова арбитража, финансирање нових институција Босне и Херцеговине које током фискалне године стекну статус буџетског корисника, грантове непрофитним организацијама.

Буџетско издвајање за текућу резерву не смије прећи износ од 3% укупног буџета, изузимајући износ за сервисирање дуга.

5.3.1. Приходи и примици

Наводе се приходи и примици на које утиче спровођење предложеног прописа, слиједећи економску класификацију и изворе финансирања.

Повећање или смањење исказује се бројчано у свим колонама, с тим да се за очекивано смањење уписује предзнак „-“ минус.

Колона 1, 2. и 3. Очекиване приходе и примитке у текућој години и потребно је разрадити на изворе финансирања **Буџет, Намјенски извори и Остали извори**. У ове колоне уноси се процјена очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће бити остварени у текућој години спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету.

Ако се ради о потпуно новом пропису којим се уводи нови приход или примитак, у 1, 2. и 3. колону уписује се укупна процјена очекиваних прихода или примитака у текућој години.

Ако се ради о измјенама и допунама постојећег прописа чијим досадашњим спровођењем су у буџету већ планирани и остварени одређени приходи и примици, а измјенама и допунама се повећава или смањује основица и/или број обвезника плаћања, у ове колоне се уписује процјена повећања или смањења прихода и примитака као резултат предложених измјена и допуна (без прихода и примитака који се планирају остварити на основу постојећег прописа.

Процјену очекиваног повећања или смањења прихода и примитака потребно је исказати по економској класификацији и по изворима финансирања.

Врсте извора финансирања су: Буџет, Намјенски извори и Остали извори, који укључују сопствене приходе и буџетске резерве.

Детаљно образложење извора финансирања дато је у дијелу 5.3. овог приручника.

Важно! Треба нагласити да извори финансирања, односно **приходи и примици који их чине, различито утичу на резултат буџета, односно ниво мањка (дефицит) или вишка (суфицит) буџета.**

Тако, на примјер, **смањење прихода** који улазе у извор финансирања буџета **(негативно) утиче на резултат буџета.** Међутим, приходи као што су:

- помоћи, донације, приходи који се прикупљају према посебним прописима којима је утврђена намјена коришћења тих прихода, приходи од продаје или замјене имовине, а који улазе у извор финансирања:

Намјенски извори,

- као и сопствени приходи који се воде у оквиру извора финансирања: **Остали извори, не утичу на резултат буџета јер су корисницима расположиви до висине њихове уплате у буџет.**

Изузетак су намјенски примици од задуживања, који су везани за извор финансирања Намјенски извори и буџетске резерве која чини дио извора Остали извори, а чије смањење или повећање утиче на резултат буџета.

Управо стога је план и процјену очекиваног повећања или смањења прихода и примитака, као резултата спровођења прописа, потребно разрадити тако да се види да ли се повећавају или смањују извори финансирања који буџетским корисницима нису расположиви за трошење, а утичу на висину резултата буџета или који су буџетским корисницима расположиви за трошење до висине њихове уплате, а не улазе у буџетске лимите и не утичу на висину резултата буџета.

Наиме, с обзиром на буџетска ограничења, изузетно је важно да Савјет министара БиХ и Парламентарна скупштина БиХ приликом доношења одлуке о прихватању или неприхватању предложеног прописа или акта планирања располажу информацијом о томе да ли ће његово спровођење, у односу на постојеће трошкове, утицати на висину „резултата“ буџета или ће се финансирати из извора који не улазе у буџетске лимите и не утичу на висину „мањка или вишка“ буџета. Осим Савјету министара БиХ и Парламентарној скупштини БиХ, ова информација је изузетно важна Министарству финансија и трезора БиХ за што квалитетнију и реалнију израду лимита укупних буџетских расхода.

Колона 4. Укупни додатни приходи и примици представља збир очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа у текућој години из три извора финансирања 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у прве три колоне.

Колона 5. План прихода и примитака у текућем буџету даје приказ већ планираних прихода и примитака исказаних у буџету текуће године за спровођење прописа.

Могућа је ситуација да у буџету уопште нису планирани приходи и примици који се остварују спровођењем предложеног прописа у текућој години или нису исказани у реалном износу. Наведено је потребно образложити у дијелу 3.3. Образложење промјена у приходима и примитцима, те расходима и издацима Обрасца ОФП-ДА. Међутим, наведено не представља ризик за буџет и фискалну позицију ако је процијењено повећање прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа.

У **колону 6. Укупни приходи и примици након спровођења** уноси се збир планираних повећања или смањења на основу спровођења прописа исказаних у буџету у текућој години (означених у 5. колони), те прихода и примитака планираних у буџету текуће године на основу спровођења прописа (исказаних у 4. колони).

У **колоне 7, 8. и 9. Очекивани приходи и примици у текућој години $n+1$ (Буџет, Намјенски извори и Остали извори)** уноси се процјена очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће настати у години $n+1$ спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету текуће године (n). Процјену очекиваног повећања/смањења прихода и примитака је и овдје потребно разрадити на изворе 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори.

Ако спровођење предложеног прописа неће резултирати повећањем или смањењем прихода и примитака у години $n+1$ у односу на план прихода и примитака у буџету текуће године (n), у овим колонама исказује се „0“.

Ако је очекивано повећање или смањење прихода и примитака у години $n+1$ идентично процјени очекиваног повећања или смањења прихода у години n , у овим колонама исказују се исти износи као у 1, 2. и 3. колони.

Колона 10. Укупни додатни приходи и примици представља збир очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа у години $n+1$ из три извора финансирања 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у 7, 8. и 9. колону.

У колони 11. План прихода и примитака у текућем буџету н+1 дат је приказ прихода и примитака већ планираних у буџету године н+1 за спровођење прописа.

У колону 12. Укупни приходи и примици након спровођења уноси се збир процјене очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа у години „н+1“ (исказаних у 11. колони) те прихода и примитака већ планираних у буџету године „н+1“ на основу спровођења прописа (исказаних у 10. колони).

У колоне 13, 14. и 15. Очекивани приходи и примици у текућој години „н+2“ уноси се процјена очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће настати у години „н+2“ спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету текуће године (н). Процјену очекиваног повећања или смањења прихода и примитака и овдје је потребно разрадити на изворе 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Ако спровођење прописа неће резултирати повећањем или смањењем прихода и примитака у години н+2 у односу на план прихода и примитака у буџету текуће године (н), у овим колонама исказује се „0“.

Колона 16. Укупни додатни приходи и примици представља збир очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа у години н+2 из три извора финансирања 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у 13, 14. и 15. колону.

У колони 17. План прихода и примитака у текућем буџету н+2 даје се приказ прихода и примитака већ планираних у буџету године н+2 за спровођење прописа.

У колону 18. Укупни приходи и примици након спровођења уноси се збир процјене очекиваног повећања или смањења прихода и примитака који ће бити остварени на основу спровођења прописа у години н+2 (исказаних у 17. колони) те прихода и примитака планираних у буџету године н+2 на основу спровођења прописа (исказаних у 16. колони).

Примјер - спровођење предложеног прописа утиче на приходе - једнократно повећање таксе у текућој години: Важећим прописима утврђена је обавеза плаћања накнаде за издавање документа из надлежности институција БиХ у износу од 10 КМ. Планом буџета за текућу годину предвиђено је издавање предметног документа за 500.000 подносилаца захтјева. Измјенама и допунама прописа предлаже се једнократно повећање накнаде у текућој години за 1 КМ по издатом документу. Накнада је приход буџета институција БиХ.

Ц 3. Фискални ефекат																			
3.1. Приходи и примиси буџета																			
КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примиси	План прихода и примитака у текућем буџету	Укупни приходи и примиси након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примиси	План прихода и примитака у текућем буџету n+1	Укупни приходи и примиси након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примиси	План прихода и примитака у текућем буџету n+2	Укупни приходи и примиси након спровођења
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
716000	Порез на доходак																		
717000	Приход од индиректних пореза																		
719000	Остали порези																		
721000	Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика																		
722000	Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00					5.000.000,00	5.000.000,00

Дакле, важећим прописом је за 500.000 обвезника већ прописана обавеза плаћања накнаде за издавање документа из надлежности институција БиХ у износу од 10 КМ годишње. Слиједом наведеног, у колони 5. План прихода и примитака у текућем буџету те колонама 11. и 17. План прихода и примитака у текућем буџету n+1 и n+2 исказан је износ од 5.000.000 КМ (500.000 обвезника x 10 КМ).

Међутим, измјенама и допунама закона износ накнаде се у текућој години повећава са 10 на 11 КМ. Слиједом тога, а будући да је накнада приход буџета, у колони 1. Буџет исказано је очекивано повећање прихода од 500.000 КМ (500.000 обвезника x повећање накнаде за 1 КМ). Сумирањем тог повећања са приходом који се остварује по важећој законској основи долази се до укупног прихода након спровођења у износу од 5.500.000 КМ у текућој години.

С обзиром на то да се измјенама и допунама закона повећање накнаде предвиђа само у текућој години, у наредним годинама се не очекује повећање прихода па укупни приходи и даље износе 5.000.000 КМ (500.000 обвезника x 10 КМ односно износ неувећане накнаде по важећој законској основи).

Примјер - спровођење предложеног прописа утиче на приходе - трајно повећање таксе: Важећим прописима утврђена је обавеза плаћања накнаде за издавање документа из надлежности институција БиХ у износу од 10 КМ. Планом буџета за текућу годину предвиђено је издавање документа за 500.000 подносилаца захтјева. Надлежна институција БиХ предложила је Измјене и допуне Правилника о цијени предметног документа којима се трајно повећава цијена по једном издатом документу за 1 КМ. Накнада је приход буџета институција БиХ.

Ц 3. Фискални ефекат

3.1. Приходи и примици буџета

КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету	Укупни приходи и примици након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету n+1	Укупни приходи и примици након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету n+2	Укупни приходи и примици након спровођења
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Порез на имовину																		
715000	Домаћи порези на добра и услуге (заостале обавезе на основу пореза на промет добара и услуга)																		
716000	Порез на доходак																		
717000	Приход од индиректних пореза																		
719000	Остали порези																		
721000	Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика																		
722000	Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ		500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.500.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00	500.000,00			500.000,00	5.000.000,00	5.000.000,00

Важећим прописом је за 500.000 обвезника већ прописана обавеза плаћања за издавање документа из надлежности институција БиХ у износу од 10 КМ. Слиједом наведеног, у колони 5. План прихода и примитака у текућем буџету те колонама 11. и 17. План прихода и примитака у текућем буџету n+1 и n+2 исказан је износ од 5.000.000 КМ (500.000 обвезника x 10 КМ).

Међутим, измјенама и допунама закона износ накнаде трајно се повећава са 10 на 11 КМ. Слиједом тога, а будући да је такса приход буџета, у колони 1. Буџет исказано је очекивано повећање прихода од 500.000 КМ (500.000 обвезника x повећање накнаде за 1 КМ). Сумирањем тог повећања са приходом који се остварује по важећој законској основи долази се до укупног прихода након спровођења у износу од 5.500.000 КМ у текућој години.

С обзиром на то да је измјенама и допунама закона предвиђено трајно повећање накнаде, осим у текућој години, повећање прихода од 500.000 КМ исказано је и у наредним годинама у колонама 7. и 13. Буџет, те приходи након спровођења и у наредним годинама износе 5.500.000 КМ.

Примјер - спровођење предложеног прописа утиче на приходе - трајно смањење таксе:
Важећим законом је прописана обавеза плаћање годишње таксе у износу од 5 КМ. Обавеза постоји за око 10.000 обвезника. Измјенама и допунама закона предлаже се трајно смањење износа таксе за 2 КМ. Такса је приход буџета.

Ц 3. Фискални ефекат																			
3.1. Приходи и примитци буџета																			
КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n					ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1					ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2							
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примитци	План прихода и примитака у текућем буџету	Укупни приходи и примитци након провођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примитци	План прихода и примитака у текућем буџету n+1	Укупни приходи и примитци након провођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примитци	План прихода и примитака у текућем буџету n+2	Укупни приходи и примитци након провођења
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Порез на имовину																		
715000	Домаћи порези на добра и услуге (заостале обавезе на основу пореза на промет добара и услуга)																		
716000	Порез на доходак																		
717000	Приход од индиректних пореза																		
719000	Остали порези																		
721000	Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика																		
722000	Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ		-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-10.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00	-20.000,00			-20.000,00	50.000,00	30.000,00

Важећим прописом је за 10.000 обвезника већ прописана обавеза плаћања годишње таксе у износу од 5 КМ годишње. Слиједом наведеног, у колони 5. План прихода и примитака у текућем буџету те колонама 11. и 17. План прихода и примитака у текућем буџету n+1 и n+2 исказан је износ од 50.000 КМ (10.000 обвезника x 5 КМ).

Међутим, измјенама и допунама закона, износ таксе трајно се смањује са 5 на 3 КМ. Слиједом тога, а будући да је такса приход буџета, у колони 1. Буџет исказано је очекивано смањење прихода од -20.000 КМ (10.000 обвезника x смањење таксе за 2 КМ). Сумирањем тог смањења са приходом који се остварује по важећој законској основи долази се до укупног прихода након спровођења у износу од 30.000 КМ у текућој години.

С обзиром на то да се измјенама и допунама закона смањење таксе предвиђа трајно, осим у текућој години, смањење прихода од -20.000 КМ исказано је и у наредним годинама у колонама 7. и 13. Буџет, те приходи након спровођења и у наредним годинама износе 30.000 КМ.

Примјер - спровођење предложеног прописа утиче на приходе и друге нивое власти:
Усвајањем Правилника о цијени докумената утврђена је цијена од 100 КМ по издатом документу. Процијењено је да ће у текућој години 10.000 грађана поднијети захтјев за издавање документа. Остварени приход по овом основу се дијели 30% на буџете ентитета, у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета, и 70% на буџет институција БиХ. Правилник се почиње примјењивати у текућој години.

Ц 3. Фискални ефекат																			
3.1. Приходи и примици буџета																			
КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету	Укупни приходи и примици након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету n+1	Укупни приходи и примици након спровођења	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни додатни приходи и примици	План прихода и примитака у текућем буџету n+2	Укупни приходи и примици након спровођења
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
714000	Порез на имовину																		
716000	Порез на доходак																		
717000	Приход од индиректних пореза																		
719000	Остали порези																		
721000	Приходи од предузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика																		
722000	Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00	700.000,00	
УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ		700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00		700.000,00	700.000,00			700.000,00	700.000,00	

Дакле, предложеним правилником о цијени докумената утврђена је цијена од 100 КМ по издатом документу. Остварени приход по овом основу се дијели 30% на буџете ентитета, у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета и 70% на буџет институција БиХ. Учинак на буџет се исказује у тачки 1. Приходи и примици буџета.

Процијењено је да ће у текућој години 10.000 грађана поднијети захтјев за издавање документа.

Будући да се приход остварен по овом основу дијели 30% у корист буџета ентитета, 70% у корист буџета институција БиХ, у тачки 1. Приходи и примици буџета у текућој години, и у годинама n+1 и n+2 је исказано 700.000 КМ (70%) од годишње накнаде.

Надаље, ради се о новој накнади која до сада није била наплаћивана па у буџету институција БиХ нису планирани приходи по овој основи. Слиједом тога не попуњавају се колоне 5. План прихода и примитака у текућем буџету те колоне 12. и 18. План прихода и примитака у текућем буџету n+1 и План прихода и примитака у текућем буџету n+2.

Приход који се очекује на основу спровођења предложеног прописа за буџете ентитета исказује се у Одјељку Е. Фискалне посљедице на друге буџете и нивое власти, и то како је приказано у наставку.

ОДЈЕЉАК Е. Фискалне посљедице на друге буџете и нивое власти	
НАЗИВ	
Буџет Федерације Босне и Херцеговине, федерални ванбуџетски фондови и корисници	Предложеним Правилником о цијени издатих докумената утврђује се цијена од 100 КМ по издатом документу. Надлежна институција БиХ процијенила је да ће у текућој години 10.000 грађана поднијети захтјев за издавање предметног документа. Остварени приход по овом основу се дијели 30% на буџете ентитета, у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета и 70% на буџет институција БиХ. Предвиђено је да се Правилник почне примјењивати у текућој години. Слиједом тога, очекивани приход ентитета по основу примјене предложеног прописа у текућој години и наредним годинама износи 300.000 КМ а расподјела ће се вршити у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета.
Буџет Републике Српске, ванбуџетски фондови и корисници	Предложеним Правилником о цијени издатих докумената утврђује се цијена од 100 КМ по издатом документу. Надлежна институција БиХ процијенила је да ће у текућој години 10.000 грађана поднијети захтјев за издавање предметног документа. Остварени приход по овом основу се дијели 30% на буџете ентитета, у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета и 70% на буџет институција БиХ. Предвиђено је да се Правилник почне примјењивати у текућој години. Слиједом тога, очекивани приход ентитета по основу примјене предложеног прописа у текућој години и наредним годинама износи 300.000 КМ а расподјела ће се вршити у складу са удјелом плаћене накнаде на подручју ентитета.
Буџет Брчко дистрикта Босне и Херцеговине	
Буџети кантона, кантонални ванбуџетски фондови и корисници	
Буџети јединица локалне самоуправе (општине и градови)	

5.3.2. Расходи и издаци

Наводе се расходи и издаци потребни за спровођење прописа, слиједећи економску класификацију и изворе финансирања. Детаљно образложење економске класификације и извора финансирања дато је у дијелу 5.3. овог приручника.

Очекивано повећање или смањење се у свим колонама исказује бројчано, с тим да се за очекивано смањење уписује предзнак минус („-“).

Ако спровођење прописа утиче на висину плата, а самим тим и припадајућих доприноса, те су посљедично у овом дијелу обрасца попуњене позиције које се односе на те врсте трошкова, обавезно је и попуњавање дијела обрасца „Одјељак Д.1. Промјена броја запослених“ (погледати дио 5.4. овог приручника). При промјени броја запослених и повећања плата, потребно је сагледати и исказати у обрасцу и утицај на материјалне издатке.

У колоне 1, 2. и 3. Трошкови спровођења у текућој години н (Буџет, Намјенски извори и Остали извори) уноси се процјена очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати у текућој години спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету.

Ако се ради о измјенама и допунама постојећег прописа када су за спровођење тог постојећег прописа у буџету већ планирани и извршени одређени расходи и издаци, у ове колоне се уписује процјена повећања или смањења расхода и издатака као резултат предложених измјена и допуна (без расхода и издатака који су посљедица спровођења постојећег прописа).

Процјену очекиваног повећања или смањења расхода и издатака потребно је исказати по економској класификацији и класификацији по изворима финансирања.

Процијењене расходе и издатке потребно је у обрасцу повезати с изворима из којих ће се финансирати, а на располагању су: 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори.

Колона 4. Укупна додатна средства представља збир очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у текућој години, а финансираће се из три извора 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у прве три колоне.

У колони 5. Планирана средства унутар буџета у текућој години н даје се приказ већ планираних расхода и издатака исказаних у буџету текуће године за потребе спровођења прописа.

У клону 6. Укупна потребна средства за спровођење уноси се збир расхода и издатака планираних у буџету текуће године за спровођење прописа (исказаних у колони 5), те очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у текућој години, а финансираће се из три извора 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори (исказаног у колони 4).

Примјер - нови пропис: Предлагач је израдио нови пропис за област која до сада није била уређена. Прописом се предвиђа исплата нове новчане накнаде у износу од 200 КМ годишње и то за 100 корисника. Износ накнаде обезбјеђиваће се из два извора финансирања: 50% из Буџета и 50% из Намјенских извора. Очекује се да ће предложени пропис на снагу ступити 1. јула текуће године.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																			
614000	Текући трансфери и други текући расходи	5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава																			
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	

Као што је наведено, предложеним прописом уводи се нова новчана накнада у износу од 200 КМ годишње за 100 корисника, али тек од 1. јула текуће године, па се у текућој години очекује исплата од 100 КМ по кориснику. Такође се предвиђа да се 50% средстава за исплату накнаде обезбиједи из извора буџета, а 50% из намјенских извора.

Дакле, трошак спровођења предложеног прописа у текућој години износи 10.000 КМ (100 КМ односно пола износа новчане накнаде x 100 корисника). Тај израчунати трошак спровођења предложеног прописа је потребно исказати по изворима финансирања, односно на извору Буџета (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно 5.000 КМ, а на Намјенским изворима (изворима који не утичу на висину мањка буџета) преосталих 50%, односно 5.000 КМ.

Будући да накнада до сада није исплаћивана, средства нису планирана у буџету па се слиједом тога не попуњавају колоне 5. Планирана средства у буџету у текућој години те колоне 12. и 18. Планирана средства у буџету у текућој години n+1 и Планирана средства у буџету у текућој години n+2.

Исплата новчане накнаде очекује се и у наредним годинама, али у пуном годишњем износу, а не само половина као у текућој години.

Дакле, трошак спровођења предложеног прописа у наредним годинама износи 20.000 КМ (200 КМ односно пуни годишњи износ новчане накнаде x 100 корисника). И у наредним годинама трошак се исказује по изворима и то на извору Буџет (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно 5.000 КМ, а на Намјенским изворима (у дијелу који не утичу на висину мањка буџета) преосталих 50%, односно 5.000 КМ.

Министарство финансија негативно се изјаснило о приједлогу новог прописа будући да средства за његово спровођење од 1. јула до краја текуће године нису предвиђена буџетом. Слједом наведеног, обрађивач прописа је предложио нови Образац ОФП-ДА у којем је средства за наведени период обезбиједио прерасподјелом.

У дијелу Обрасца ОФП-ДА 3.3. Образложење промјена у приходима и примцима, те расходима и издацима детаљно је навео и изворе финансирања за предложену прерасподјелу будући да њих није могуће навести у колони 7. Обрасца.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прераспо- дјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодаваца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге							10.000,00												
614000	Текући трансфери и други текући расходи	5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00		20.000,00	
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава																			
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		5.000,00	5.000,00		10.000,00		10.000,00	10.000,00		10.000,00		20.000,00		20.000,00	10.000,00	10.000,00		20.000,00	20.000,00	
3. Образложење промјена у приходима и примцима, те расходима и издацима																				

Примјер - измјене и допуне постојећег прописа/стављање ван снаге постојећег прописа - повећање трошка: Предлагач је израдио измјене и допуне постојећег прописа. На основу важећег прописа исплаћивала се новчана накнада у износу од 200 КМ годишње за 100 корисника. Измјенама и допунама новчана накнада се повећава са 200 КМ на 250 КМ. Износ накнаде обезбјеђиваће се из два извора финансирања: 50% из Буџета и 50% из Намјенских извора. Очекује се да предложени пропис ступи на снагу 1. јула текуће године.

2. Расходи и издаци буџета																						
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2						
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за спровођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства у унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства у унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење		
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18		
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																					
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																					
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																					
614000	Текући трансфери и други текући расходи	1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00		
615000	Капитални трансфери																					
616000	Издаци за камате																					
689000	Расходи од интерних трансакција																					
821000	Издаци за набавку сталних средстава																					
822000	Издаци за финансијску имовину																					
823000	Издаци за отплате дугова																					
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		1.250,00	1.250,00		2.500,00	20.000,00	22.500,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00		

Као што је наведено, предложеним прописом постојећа новчана накнада која се исплаћује за 100 корисника повећава се са 200 КМ на 250 КМ, али тек од 1. јула текуће године, па се у текућој години очекује исплата само половине повећаног износа накнаде. Такође се предвиђа да се 50% средстава за исплату накнаде обезбиједи из извора финансирања Буџет, а 50% из Намјенских извора.

Дакле, додатни годишњи трошак новчане накнаде у односу на постојећи износ накнаде је 5.000 КМ. Међутим, како измјене и допуне прописа ступају на снагу половином године, фискални ефекат прописа износи 2.500 КМ. Тај израчунати трошак спровођења предложеног прописа потребно је исказати по изворима финансирања, односно на извору Буџет (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно 1.250 КМ, а на Намјенским изворима преосталих 50%, односно 1.250 КМ.

Као што је наведено, у датом примјеру се на основу важећих прописа већ исплаћује новчана накнада у износу од 200 КМ годишње, и то за 100 корисника.

Дакле, почетно стање, односно почетни трошак износи 20.000 КМ и слиједом тога у буџету су планирана средства која се исказују у колони 5. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у текућој години $n+1$ и Планирана средства у буџету у текућој години $n+2$.

Исплата повећане новчане накнаде очекује се и у наредним годинама, али у пуном годишњем износу, а не само половина као у текућој години.

Дакле, трошак повећања постојеће новчане накнаде у наредним годинама износи 5.000 КМ (50 КМ односно пуни годишњи износ повећања новчане накнаде $\times$ 100 корисника). И у наредним годинама се трошак исказује по изворима и то на извору финансирања Буџет (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно 2.500 КМ, а на Намјенским изворима преосталих 50%, односно 2.500 КМ.

Министарство финансија негативно се изјаснило о приједлогу новог прописа будући да средства за његово спровођење од 1. јула до краја текуће године нису предвиђена буџетом. Како средства за његово спровођење нису могла бити обезбијеђена ни прерасподјелом средстава, промијењен је датум ступања на снагу измјена и допуна прописа са 1. јула текуће године на 1. јануар идуће године.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прерасподела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																			
614000	Текући трансфери и други текући расходи					20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава																			
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ						20.000,00	20.000,00		2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00	2.500,00	2.500,00		5.000,00	20.000,00	25.000,00

Примјер - измјене и допуне постојећег прописа/стављање ван снаге постојећег прописа - уштеде: Предлагач је израдио измјене и допуне постојећег прописа. На основу важећег прописа исплаћивала се новчана накнада у износу од 200 КМ годишње за 100 корисника. Измјенама и допунама новчана накнада се смањује са 200 КМ на 150 КМ. Износ накнаде обезбјеђиваће се из два извора финансирања: 50% из Буџета и 50% из Намјенских извора. Очекује се да ће предложени пропис ступити на снагу 1. јула текуће године.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за спровођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																			
614000	Текући трансфери и други текући расходи	-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава																			
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		-1.250,00	-1.250,00		-2.500,00	20.000,00	17.500,00		-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00	-2.500,00	-2.500,00		-5.000,00	20.000,00	15.000,00

Као што је наведено, предложеним прописом постојећа новчана накнада која се исплаћује за 100 корисника смањује се са 200 KM на 150 KM, али тек од 1. јула текуће године, па се у текућој години очекује исплата само половине смањеног износа накнаде. Такође је предвиђено да се 50% средстава за исплату накнаде обезбиједи из извора финансирања Буџет, а 50% из Намјенских извора.

Дакле, уштеда остварена смањењем постојеће новчане накнаде на годишњем нивоу износи 5.000 KM (50 KM x 100 корисника). Међутим, како пропис ступа на снагу половином године, оствариће се и половична уштеда у износу од 2.500 KM. Тај израчунати износ уштеде потребно је исказати по изворима финансирања, односно на извору финансирања Буџет (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно -1.250 KM, а на Намјенским изворима преосталих 50%, односно -1.250 KM.

Као што је наведено, у датом примјеру се на основу важећих прописа већ исплаћује новчана накнада у износу од 200 KM годишње, и то за 100 корисника.

Дакле, почетно стање, односно почетни трошак износи 20.000 KM и слиједом тога у буџету су планирана средства која се исказују у колони 5. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у текућој години n+1 и Планирана средства у буџету у текућој години n+2.

Спровођењем предложеног прописа у текућој години очекују се уштеде због смањења износа новчане накнаде, и то у износу од 2.500 KM. Међутим, у буџету су планирана средства за исплату неумањеног износа новчане накнаде, дакле у износу од 20.000 KM.

Слиједом наведеног, у колони 6. Укупна потребна средства за спровођење даје се износ стварно потребних средстава за спровођење прописа, односно 17.500 KM, будући да се у односу на планирани ниво средстава од 20.000 KM, а на основу спровођења предложеног прописа, очекују уштеде од 2.500 KM.

Исплата умањене новчане накнаде очекује се и у наредним годинама, али у пуном годишњем износу, а не само половина, као у текућој години.

Дакле, уштеда остварена смањењем постојеће новчане накнаде у наредним годинама износи 5.000 КМ (50 КМ односно пуни годишњи износ смањења постојеће новчане накнаде $\times$ 100 корисника). И у наредним годинама се износ очекиване уштеде исказује по изворима, и то на извору финансирања Буџет (извору који утиче на висину мањка буџета) 50%, односно -2.500 КМ, а на Намјенским изворима преосталих 50%, односно -2.500 КМ.

Спровођењем предложеног прописа у наредним годинама се очекују уштеде због смањења износа новчане накнаде, и то у износу од 5.000 КМ. Међутим, у буџету су планирана средства за исплату неумањеног износа новчане накнаде, дакле у износу од 20.000 КМ.

Слиједом наведеног у колонама 13. и 19. Укупна потребна средства за спровођење (у годинама $n+1$ и $n+2$) исказан је износ стварно потребних средстава за спровођење прописа, односно 15.000 КМ, будући да се у односу на планирани ниво средстава (20.000 КМ) на основу спровођења предложеног прописа очекују уштеде од 5.000 КМ годишње у годинама $n+1$ и $n+2$.

Примјер - средства за спровођење предложеног прописа обезбјеђују се из извора финансирања који не утиче на резултат буџета: Предлагач је израдио пропис којим се мијења, односно допуњава постојећи пропис. Предложеним прописом, односно његовим допунама уводи се обавеза достављања извјештаја путем веб-апликације. У складу са иницијално прикупљеним понудама процјењује се да ће развој и успостављање веб-апликације коштати 100.000 КМ, а годишњи трошак одржавања 10.000 КМ. Развој и успостављање се очекују до краја текуће године, а почетак продукције од 1. јануара идуће године. Трошкови развоја и успостављања те одржавања обезбиједиће се из намјенске донације.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прераспо- дјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге								10.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00
614000	Текући трансфери и други текући расходи																			
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава		100.000,00		100.000,00		100.000,00													
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ			100.000,00		100.000,00		100.000,00			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00

За спровођење постојећег прописа нису обезбјеђивана посебна средства у буџету, већ су све предвиђене обавезе извршавали службеници и запосленици, за шта су средства обезбијеђена на буџетској позицији за плате.

Будући да те обавезе нису једино за шта су постојећи службеници и запосленици плаћени, у колонама 6. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у текућој години $n+1$ и Планирана средства у буџету у текућој години $n+2$ није потребно исказати средства која се обезбјеђују на буџетској позицији за плате. Када би се та средства исказала, могло би се закључити да су службеници и запосленици плаћени само и искључиво за те обавезе, што није тачно.

Предложеним прописом, односно измјенама и допунама уводи се обавеза достављања извјештаја путем веб-апликације. У складу са иницијално прикупљеним понудама, процјењује се да ће развој и успостављање веб- апликације коштати 100.000 КМ, а годишњи трошак одржавања 10.000 КМ. Развој и успостављање се очекују до краја текуће године, а почетак продукције од 1. јануара идуће године.

Средства за трошкове развоја и успостављања те одржавања веб-апликације у текућој години биће обезбијеђена из намјенских донација. Слиједом тога, у тачки 3.2. Расходи и издаци буџета, трошкови развоја и успостављања веб-апликације у текућој години у износу од 100.000 КМ те трошкови одржавања у $n+1$ и $n+2$ у износу од 10.000 КМ годишње у потпуности су исказани у колони 2. Намјенски извори.

Иако средства за развој и успостављање веб-апликације нису планирана у буџету, носилац нормативне активности у дијелу Обрасца ИФП-ДА 3. Образложење промјена у приходима и примицима, те расходима и издацима наводи како ће у текућој години остварити средства намјенске донације у износу од 100.000 КМ, што ће представљати извор финансирања за развој и успостављање веб-апликације.

У колону 7. Прерасподјела уноси се износ средстава која недостају и то као приједлог за прерасподјелу са других ставки буџета обрађивача ако средства одобрена у оквиру буџета за текућу годину нису довољна за спровођење новопредложеног прописа или акта планирања. Износ средстава који се предлаже за прерасподјелу уноси се на групу рачуна економске класификације с које ће се прерасподијелити на нову. Дакле, ако су одобрена средства (колона 5) мања од укупног трошка спровођења (колона 4) у овој колони је потребно приказати да ли се може и како обезбиједити та укупна разлика.

Примјер - средства за спровођење предложеног прописа треба обезбиједити прерасподјелом: Важећим прописом је већ преузета обавеза плаћања годишње чланарине у некој међународној организацији. Чланарина износи 10.000 KM годишње. Међутим, међународна организација је донијела одлуку о повећању износа чланарине на 15.000 KM. Слиједом тога, израђен је приједлог измјена и допуна важећег прописа, а средства у износу од 5.000 KM која недостају обезбиједиће се прерасподјелом.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге							5.000,00												
614000	Текући трансфери и други текући расходи		5.000,00		5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00	
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава																			
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ				5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00	5.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00			5.000,00	5.000,00	10.000,00	15.000,00

Као што је наведено, у датом примјеру се на основу важећих прописа плаћа годишња чланарина у износу од 10.000 КМ. Та средства су планирана у буџету и слиједом тога исказана у колонама 5. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у текућој години $n+1$ и Планирана средства у буџету у текућој години $n+2$.

Међутим, предложеним прописом износ годишње чланарине (која се плаћа из Сопствених извора) повећава се са 10.000 КМ на 15.000 КМ годишње, и то у текућој и у наредним годинама.

Слиједом тога, у колонама 3, 10. и 16, као нови трошак у текућој те годинама $n+1$ и $n+2$ исказано је очекивано повећање износа чланарине за 5.000 КМ годишње.

Будући да је у текућој години планирано 10.000 КМ, а сада трошак чланарине износи 15.000 КМ, 5.000 КМ средстава која недостају треба обезбиједити прерасподјелом.

Дакле, ако средства одобрена у буџету за текућу годину нису довољна за спровођење постојећег и новопредложеног прописа/акта планирања, у колону 7. Прерасподјела уноси се износ средстава која недостају и то као приједлог за прерасподјелу са других ставки буџета носиоца нормативног посла у буџету ако је то реално изводљиво за носиоца нормативног посла. Износ средстава који се предлаже за прерасподјелу веже се за групу рачуна економске класификације с које ће се прерасподјела извршити. Износ прерасподјеле не мора нужно одговарати износу средстава која недостају и може бити мањи од тог износа. На овај начин се омогућава носиоцу нормативног посла да бар и дјелимично покуша обезбиједити средства за спровођење закона.

На постојећој активности поткатегорије 614000 Текући трансфери и други текући расходи планирано је свега 10.000 КМ за плаћање чланарине па ће носилац нормативног посла са друге активности поткатегорије 613000 Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге прерасподијелити средства која недостају у износу од 5.000 КМ. Дакле, износ средстава која недостају исказан је на поткатегорији 613000 Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге с које ће се прерасподијелити на поткатегорију 614000 Текући трансфери и други текући расходи.

У колоне 8, 9. и 10. Трошкови спровођења у текућој години $n+1$ (Буџет, Намјенски извори и Остали извори) уноси се процјена очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати у години $n+1$ спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету текуће године n .

Ако се ради о потпуно новом пропису који први пут изискује одређене трошкове спровођења, у ове колоне се уписују укупни расходи и издаци спровођења тог прописа у години $n+1$.

Ако се ради о измјенама и допунама постојећег прописа чијим су досадашњим спровођењем у буџету већ планирани и извршени одређени расходи и издаци, у ове колоне се уписује процјена повећања или смањења расхода и издатака као резултат предложених измјена и допуна који ће настати у години $n+1$ спровођењем прописа (без расхода и издатака који су посљедица спровођења постојећег прописа). Исти је приступ и у случају када се доноси нови пропис.

Ако спровођење прописа неће резултирати повећањем или смањењем расхода и издатака у години $n+1$ у односу на план расхода и издатака у буџету текуће године (n), у овим колонама исказује се „0“. Ако је очекивано повећање или смањење расхода и издатака у години $n+1$ идентично процјени очекиваног повећања или смањења расхода и издатака у години n , у овим колонама исказују се исти износи као они исказани у 1, 2. и 3. колони.

Процјену очекиваног повећања/смањења расхода и издатака у години $n+1$ потребно је исказати по економској класификацији и класификацији по изворима финансирања.

Колона 11. Укупна додатна средства представља збир очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у години $n+1$, а финансираће се из три извора: 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у колоне 8, 9. и 10.

У колони 12. Планирана средства унутар буџета у текућој години $n+1$ даје се приказ расхода и издатака већ унапријед планираних у буџету године $n+1$ за спровођење прописа.

У колону 13. Укупна потребна средства за спровођење уноси се збир расхода и издатака планираних у буџету за годину $n+1$ на основу спровођења прописа (исказаних у колони 12) те очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у години $n+1$, а финансираће се из три извора: 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори (исказано у колони 11).

У колоне 14, 15. и 16. Трошкови спровођења у текућој години н+2 (Буџет, Намјенски извори и Остали извори) уноси се процјена очекиваног повећања или смањења расхода и издатака који ће настати у години н+2 спровођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету текуће године н. Примјењује се исти приступ као и за попуњавање дијела обрасца који се односи на годину н+1, с тим да се процјењују расходи и издаци за годину н+2.

Колона 17. Укупна додатна средства представља збир очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у години н+2, а финансираће се из три извора: 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори. Попуњава се аутоматски уношењем података у колоне 14, 15. и 16.

У колони 18. Планирана средства у буџету у текућој години н+2 даје се приказ расхода и издатака већ планираних у буџету за годину н+2 за спровођење прописа. Примјењује се исти приступ као и за попуњавање дијела обрасца који се односи на годину н+1, с тим да се процјењују расходи и издаци за годину н+2.

У колону 19. Укупна потребна средства за спровођење уноси се збир расхода и издатака планираних у буџету за годину н+2 на основу спровођења прописа (исказаних у колони 18) те очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати спровођењем прописа у години н+2, а финансираће се из три извора: 1. Буџет, 2. Намјенски извори и 3. Остали извори (исказаног у колони 17).

Примјер - пропис са трошковима спровођења (ново запошљавање) у годинама н+1 и н+2: Спровођење новопредложеног закона захтијева запошљавање пет нових службеника. Важећим прописом о унутрашњој организацији систематизовано је 105 радних мјеста, од чега је 100 службеника и запосленика, а пет руководећих службеника. У буџету су планирана средства за 85 радних мјеста (80 службеника и запосленика и пет руководећих службеника), док је стварно попуњено 80 радних мјеста (75 службеника и запосленика и пет руководећих службеника).

2. Расходи и издаци буџета																						
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ н							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ н+1							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ н+2						
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за спровођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства у унутар буџета у текућој години н+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства у унутар буџета у текућој години н+2	Укупно потребна средства за спровођење		
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18		
611000	Плате и накнаде трошкова запослених					1.980.000,00			120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00	120.000,00			120.000,00	1.980.000,00	2.100.000,00		
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси					207.900,00			12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00	12.600,00			12.600,00	207.900,00	220.500,00		
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																					
614000	Текући трансфери и други текући расходи																					
615000	Капитални трансфери																					
616000	Издаци за камате																					
689000	Расходи од интерних трансакција																					
821000	Издаци за набавку сталних средстава																					
822000	Издаци за финансијску имовину																					
823000	Издаци за отплате дугова																					
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ						2.187.900,00			132.600,00			132.600,00	2.187.900,00	2.320.500,00	132.600,00			240.000,00	2.187.900,00	2.320.500,00		

У датом примјеру за спровођење предложеног прописа треба запослити пет нових службеника.

Уз претпоставку да је просјечна бруто плата службеника 2.000 КМ x 12 мјесеци, годишњи трошак једног службеника износи 24.000 КМ. Дакле, за запошљавање пет нових службеника потребна средства на годишњем нивоу износе 120.000 КМ и тај износ се исказује у колонама Буџет н+1 и н+2 јер се ново запошљавање не очекује у текућој години (н) него тек од године н+1.

Међутим, осим трошка саме плате, ново запошљавање подразумијева и трошак доприноса. Стопе доприноса на исплаћена примања на терет послодавца износе 6% за пензијско и инвалидско осигурање, 4% за здравствено осигурање и 0,5% за осигурање од незапослености. Дакле, слиједом тога укупни трошак доприноса на терет послодавца за пет нових службеника износи 12.600 КМ (120.000 x 10,5%). Тај износ је исказан у колонама 8. и 14. Буџет н+1 и н+2 јер се ново запошљавање не очекује у текућој години (н), већ тек од године н+1.

Тренутно је стварно попуњено 80 радних мјеста (75 службеника и запосленика и пет руководећих службеника).

У колони 6. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у години н+1 и н+2 исказана су планирана средства за постојеће службенике односно 1.980.000 КМ (1.800.000 КМ за службенике и 180.000 КМ за руководеће службенике).

Слиједом наведеног, у колони Укупна потребна средства за спровођење и у текућој години износе 1.980.000 КМ (средства само за постојеће запосленике), док у годинама н+1 и н+2 добијамо да она износе 2.100.000 КМ за постојеће (1.980.000 КМ) и нове службенике (120.000 КМ).

Слиједом наведеног, у колони Укупна потребна средства за спровођење исказан је износ од 1.980.000 КМ (средства за плате за постојеће запосленике) и 207.900 КМ (средства за доприносе за постојеће запосленике), док је у годинама н+1 и н+2 исказан износ од 2.100.000 КМ за плате (за постојеће (1.980.000 КМ) и нове службенике (120.000 КМ)) те 220.500 КМ за доприносе (за постојеће (207.900 КМ) и нове службенике (12.600 КМ)).

Примјер - акт о унутрашњој организацији - повећање систематизованог броја у годинама н+1 и н+2: Важећим актом о унутрашњој организацији систематизовано је 105 радних мјеста, од чега је 100 службеника и запосленика, а пет руководећих службеника. Стварно је попуњено 95 радних мјеста (90 службеника и запосленика те пет руководећих службеника) и у буџету су за та мјеста планирана потребна средства. Новим актом о унутрашњој организацији предвиђа се успостављање нове организационе јединице са 31 радним мјестом (30 службеника и запосленика и један руководећи службеник).

2. Расходи и издаци буџета																						
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2						
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прера-сподјела	Буџет	Намје-нски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за провођење	Буџет	Намје-нски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за провођење		
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18		
611000	Плате и накнаде трошкова запослених					2.340.000,00	2.340.000,00		756.000,00			756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00	756.000,00			756.000,00	2.340.000,00	3.096.000,00		
612000	Доприноси послодаваца и остали доприноси					245.700,00	245.700,00		79.380,00			79.380,00	245.700,00	325.080,00	79.380,00			79.380,00	245.700,00	325.080,00		
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге					950.000,00	950.000,00		310.000,00			310.000,00	950.000,00	1.260.000,00	310.000,00			310.000,00	950.000,00	1.260.000,00		
614000	Текући трансфери и други текући расходи																					
615000	Капитални трансфери																					
616000	Издаци за камате																					
689000	Расходи од интерних трансакција																					
821000	Издаци за набавку сталних средстава																					
822000	Издаци за финансијску имовину																					
823000	Издаци за отплате дугова																					
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ						3.535.700,00	3.535.700,00		1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00	1.145.380,00			1.145.380,00	3.535.700,00	4.681.080,00		

У датом примјеру према важећем акту о унутрашњој организацији систематизовано је 105 радних мјеста, од чега је 100 службеника и запосленика, те пет руководећих службеника. Међутим, стварно је попуњено 95 радних мјеста (90 службеника и запосленика те пет руководећих службеника) и у буџету су за та мјеста планирана потребна средства.

Слиједом тога у колони 6. Планирана средства у буџету у текућој години те колонама 12. и 18. Планирана средства у буџету у години $n+1$ и $n+2$ исказана су планирана средства за плате за постојеће службенике односно 2.340.000 КМ (2.160.000 КМ за службенике (90 службеника $\times$ 24.000 КМ) и 180.000 КМ за руководеће службенике (пет руководећих $\times$ 36.000 КМ).

Међутим, осим трошка саме плате, послодавац има и трошак доприноса. Укупни трошак доприноса на терет послодавца за постојеће службенике износи 245.700 КМ годишње (2.340.000 КМ $\times$ 10,5%).

Осим плата и доприноса, послодавац мора службеницима обезбиједити и одговарајуће радне услове у смислу рачунара, радног стола и столице, превоза, едукације, струје, телефона и осталих материјалних издатака. Просјечни трошак ових издатака по запосленом износи око 10.000 КМ. Материјални издаци за постојеће запосленике износе око 950.000 КМ годишње.

Новим актом о унутрашњој организацији предвиђа се успостављање нове организационе јединице са 31 радним мјестом (30 службеника и запосленика те један руководећи службеник).

Дакле, за успостављање нове организационе јединице треба обезбиједити на годишњем нивоу:

- 756.000 КМ за плате (30 службеника $\times$ 24.000 КМ + 1 руководећи $\times$ 36.000 КМ)
- 79.380 КМ за доприносе (756.000 КМ $\times$ 10,5%) и
- 310.000 КМ за материјалне издатке.

Ови износи се исказују у колонама 8. и 14. Буџет $n+1$ и $n+2$ јер се успостављање нове организационе јединице не очекује у текућој години (n), него тек од године $n+1$.

Слиједом тога, у колони Укупна потребна средства за спровођење у текућој години износе 2.340.000 КМ (средства за плате за постојеће запосленике), 245.700 КМ (средства за доприносе за постојеће запосленике) и 910.000 КМ за материјалне издатке.

Међутим, у годинама $n+1$ и $n+2$ она се повећавају за трошкове нове организационе јединице и износе:

- 3.096.000 КМ за плате (за постојеће (2.340.000 КМ) и нове организационе јединице (756.000 КМ))
- 325.080 КМ за доприносе (за постојеће (245.700 КМ) и нове организационе јединице (79.380 КМ)) и
- 1.260.000 КМ за материјалне издатке (за постојеће (950.000 КМ) и нове организационе јединице (310.000 КМ)).

5.3.3. Образложење промјена у приходима и примицима и расходима издацима

Наводи се образложење претходно квантификованих промјена. За износе средстава по појединим групама рачуна економске класификације потребно је објаснити у коју ће се сврху утрошити (за расходе и издатке), односно усљед чега ће настати (за приходе и примитке),

У овом дијелу даје се и приказ претпоставки и улазних података коришћених за укупну процјену прихода и примитака, а посебно расхода и издатака спровођења прописа. То су елементи попут промјене броја запослених, броја корисника новчане накнаде/субвенције/трансфера или износа накнаде, ИТ услуга, закупа пословног простора, превозних средстава, накнада за рад члановима комисија, вијећа, импликације на равноправност полова и постизање циљева у тој области, и слично.

5.4. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе (Одјељак Д)

5.4.1. Промјене у броју запослених

У овом дијелу обрасца даје се детаљан приказ промјене броја сљедећих категорија запослених: руководећи и остали државни службеници, савјетници, запосленици, приправници и волонтери, као резултат спровођења прописа.

Наведене категорије запослених бројчано су приказане по сљедећим периодима планирања, и то за:

- систематизована радна мјеста,
- радна мјеста планирана буџетом,
- тренутно попуњена радна мјеста и
- потребна радна мјеста.

У **колонама** које означавају постојеће стање уписује се постојећи број систематизованих, планираних буџетом, тренутно запослених и потребних запослених.

У **колоне** које означавају $n+1$ и $n+2$ уписује се очекивано повећање/смањење броја систематизованих, планираних буџетом, тренутно запослених и потребних запослених.

У дијелу **Образложења промјена у броју запослених** објашњавају се разлози повећања или смањења броја запослених, а посебно ако у односу на постојеће стање долази до повећања или смањења броја запослених у години $n+1$ или $n+2$.

Примјер - промјене у вези са бројем запослених унутар систематизованог броја:
Важећим актом о унутрашњој организацији систематизовано је 105 радних мјеста, од чега је 100 службеника и запосленика, те пет руководећих службеника. Стварно попуњено 80 радних мјеста (75 службеника и запосленика те пет руководећих службеника), а у буџету су планирана средства за 85 радних мјеста. Примјена новопредложеног закона захтијева запошљавање пет нових службеника у години н+1 у односу на број планиран буџетом текуће године.

ОДЈЕЉАК Д. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе													
1. Промјена броја запослених													
ПЕРИОД	СИСТЕМАТИЗОВАНО			ПЛАНИРАНО БУЏЕТОМ			ТРЕНУТНО СТАЊЕ			ПОТРЕБНО			
	Постојеће стање (н)	н+1	н+2	Постојеће стање (н)	н+1	н+2	Постојеће стање (н)		н+1	н+2	Постојеће стање (н)	н+1	н+2
							м	ж					
Руководећи службеници и савјетници	5	5	5	5	5	5	2	3			5	5	5
Службеници и запосленици	100	100	100	80	80	80	40	35			80	85	85
Приправници													
Волонтери													
УКУПНО	105	105	105	85	85	85	42	38			85	90	90
Образложење													

Систематизацијом је планирано 105 мјеста за службенике и запосленике (100 службеника и запосленика и пет руководећих службеника). Наведено се исказује у СИСТЕМАТИЗОВАНО, колонама Постојеће стање (н), н+1 и н+2.

У текућој години стварно је попуњено 80 радних мјеста (75 службеника и запосленика те 5 руководећих службеника). Наведено се исказује у ТРЕНУТНО СТАЊЕ у колонама Постојеће стање (н), н+1 и н+2. Колоне (н+1) и (н+2) Постојећег стања се не попуњавају. За 85 радних мјеста су и планирана средства у буџету и то се исказује у ПЛАНИРАНО БУЏЕТОМ колонама Постојеће стање (н), н+1 и н+2.

Међутим, због спровођења предложеног прописа потребно је запослити пет нових службеника у години н+1 и н+2 па је у ПОТРЕБНО, колонама н+1 и н+2 као стање исказано 90 радних мјеста (80 службеника и запосленика - 80 постојећих + пет нових службеника те пет постојећих руководећих службеника). Дакле, у колонама н+1 и н+2 ПОТРЕБНО у односу на ТРЕНУТНО СТАЊЕ број службеника и запосленика повећан је са 85 на 90. Ова запошљавања неће резултирати промјенама броја систематизованих мјеста јер ће број потребних службеника у годинама н+1 и н+2 (90) и даље бити у оквиру систематизованих (105).

Примјер - промјене у вези са бројем запослених изнад систематизованог броја:
 Важећим актом о унутрашњој организацији систематизовано је 105 радних мјеста, од чега је 100 службеника и запосленика, те пет руководећих службеника. Стварно је попуњено 95 радних мјеста (90 службеника и запосленика те пет руководећих службеника) и у буџету су за та мјеста планирана потребна средства. Новим актом о унутрашњој организацији предвиђено је успостављање нове организационе јединице са 31 радним мјестом (30 службеника и запосленика те један руководећи службеник).

ОДЈЕЉАК Д. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе													
1. Промјена броја запослених													
ПЕРИОД	СИСТЕМАТИЗОВАНО			ПЛАНИРАНО БУЏЕТОМ			ТРЕНУТНО СТАЊЕ				ПОТРЕБНО		
	Постојеће стање (н)	н+1	н+2	Постојеће стање (н)	н+1	н+2	Постојеће стање (н)		н+1	н+2	Постојеће стање (н)	н+1	н+2
							м	ж					
Руводећи службеници и савјетници	5	5	5	5	5	5	2	3			5	5	5
Службеници и запосленици	100	100	100	90	90	90	45	45			90	120	120
Приправници													
Волонтери													
УКУПНО	105	105	105	95	95	95	47	48			95	126	126
Образложење													

Систематизацијом је планирано 105 мјеста за службенике и запосленике (100 службеника и запосленика те пет руководећих службеника). Наведено се исказује у СИСТЕМАТИЗОВАНО, колонама Постојеће стање (н), н+1 и н+2.

У текућој години је стварно попуњено 95 радних мјеста (90 службеника и запосленика те пет руководећих службеника). Наведено се исказује у ТРЕНУТНО СТАЊЕ, колонама Постојеће стање (н). Колоне (н+1) и (н+2) Постојећег стања се не попуњавају. За 95 радних мјеста планирана су средства у буџету и то се исказује у ПЛАНИРАНО БУЏЕТОМ, колонама Постојеће стање (н), н+1 и н+2.

Међутим, предвиђа се успостављање нове организационе јединице од 31 радног мјеста (30 службеника и запосленика и 1 руководећи службеник) у години н+1 па је у ПОТРЕБНО колонама н+1 и н+2 као стање исказано 126 радних мјеста (120 службеника и запосленика - 90 постојећих + 30 нових те 5 постојећих руководећих службеника + 1 нови). Дакле, у колонама н+1 и н+2 ПОТРЕБНО у односу на ТРЕНУТНО СТАЊЕ број службеника и запосленика повећан је са 95 на 126. Ова запошљавање резултираће промјенама броја систематизованих мјеста јер ће број потребних службеника у годинама н+1 и н+2 (126) и бити већи од систематизованих (105).

5.4.2. Потенцијалне обавезе за буџет

Испуњава се ако због спровођења прописа постоји могућност настанка обавезе за буџет. Потенцијалне обавезе подијељене су на Гаранције и Остало (акредитиви, кредитне линије, дуговања на основу одштетних захтјева и неријешених спорова по склопљеним уговорима).

5. Потенцијалне обавезе за буџет	
НАЗИВ	
Јамства	
Остало	

5.5. Фискалне посљедице на друге буџете и ниво власти (Одјељак Е)

Ако спровођење прописа има фискалне посљедице на друге буџетске и ванбуџетске кориснике и ванбуџетске фондове на истој или другим нивоима власти, носилац нормативне активности је дужан да их процијени и опише.

С обзиром на то да је носилац нормативне активности, ако процијени да пропис има фискалне посљедице на друге буџетске или ванбуџетске кориснике на истом или другим нивоима, обавезан да у консултацијама затражи мишљење ресорног министарства одговарајућег нивоа власти, односно за јединице локалне самоуправе, он има довољно информација и података за адекватну процјену утицаја на друге буџетске и ванбуџетске кориснике и ванбуџетске фондове на истом или другим нивоима.

Наиме, уз мишљење ресорног министарства са одговарајућег нивоа власти, носилац нормативне активности ће тражити да се достави образац о фискалној процјени утицаја прописа који се упоредо са прописом који припрема обрађивач доноси или мијења на одговарајућем (другом) нивоу власти ако се и једним и другим прописом уређује иста материја. **Уз наведени образац ресорно министарство са одговарајућег нивоа власти може у сваком случају доставити мишљење министарства финансија са тог нивоа власти.**

Ако на одговарајућем (другом) нивоу власти нема прописа којим се уређује иста материја, носилац нормативне активности ће тражити да ресорно министарство одговарајућег нивоа власти достави све податке које садржи образац о фискалној процјени утицаја прописа односно фискалну процјену утицаја на приходе и примитке, расходе и издатке за буџетску и наредне двије године, исказану према економској, организационој класификацији и изворима финансирања. Уз те податке **ресорно министарство са одговарајућем нивоу власти може доставити и мишљење министарства финансија са тог нивоа власти као став владе тог нивоа власти, зависно од тога шта је предвиђено прописима којима се уређује то питање на том нивоу власти.**

Примјер - спровођење предложеног прописа утиче и на буџет и на ванбуџетске кориснике и/или јединице локалне самоуправе: Предложеним прописом даје се овлашћење министарству ХУ да потпише споразум о суфинансирању изградње објекта. У складу са нацртом уговора с одабраним извођачем радова, укупна вриједност радова процијењена је на 5.000.000 КМ. Сви радови биће изведени у текућој години. Споразумом је предвиђено суфинансирање у сљедећим омјерима: министарство ФБиХ 25%, Буџет БиХ 25% и РС 50%.

2. Расходи и издаци буџета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n							ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години	Укупно потребна средства за провођење	Прерасподјела	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+1	Укупно потребна средства за спровођење	Буџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупно додатна средства	Планирана средства унутар буџета у текућој години n+2	Укупно потребна средства за спровођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
611000	Плате и накнаде трошкова запослених																			
612000	Доприноси послодавца и остали доприноси																			
613000	Издаци за материјал, ситни инвентар и услуге																			
614000	Текући трансфери и други текући расходи																			
615000	Капитални трансфери																			
616000	Издаци за камате																			
689000	Расходи од интерних трансакција																			
821000	Издаци за набавку сталних средстава	1.250.000			1.250.000		1.250.000													
822000	Издаци за финансијску имовину																			
823000	Издаци за отплате дугова																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ		1.250.000			1.250.000		1.250.000					-		-				-		-
3. Образложење промјена у приходима и примцима, те расходима и издацима																				
У складу с нацртом уговора с одабраним извођачем радова, укупна вриједност радова процењена је на 5.000.000 КМ. Сви радови бити ће извршени у текућој години. Споразумом се предвиђа суфинансирање у сљедећим омјерима: министарство ху 25%, буџет БиХ 25% и град цу 50%. Слједом тога, на позицијама буџета осигурано је 1.250.000 КМ за изградњу објекта.																				

Будући да, у складу са споразумом, министарство ФБиХ обезбјеђује 25% укупне вриједности радова процијењених на 5.000.000 КМ, у тачки 3.1. Расходи и издаци буџета у текућој години исказано је 1.250.000 КМ.

ОДЈЕЉАК Е. Фискалне посљедице на друге буџете и нивое власти	
НАЗИВ	
Буџет Федерације Босне и Херцеговине, федерални ванбуџетски фондови и корисници	У складу са нацртом уговора с одабраним извођаћем радова укупна вриједност радова процијењена је на 5.000.000 КМ. Сви радови ће бит извршени у текућој години. Споразумом се предвиђа суфинансирање у слиједећим омјерима: министарство ФБиХ 25%, Буџет БиХ 25% и РС 50%.
Буџет Републике Српске, ванбуџетски фондови и корисници	У складу са нацртом уговора с одабраним извођаћем радова укупна вриједност радова процијењена је на 5.000.000 КМ. Сви радови ће бит извршени у текућој години. Споразумом се предвиђа суфинансирање у слиједећим омјерима: министарство ФБиХ 25%, Буџет БиХ 25% и РС 50%.
Буџет Брчко дистрикта Босне и Херцеговине	
Буџети кантона, кантонални ванбуџетски фондови и корисници	
Буџети јединица локалне самоуправе (општине и градови)	

Будући да се, у складу са споразумом, из Буџета ФБиХ обезбјеђује 25%, у тачки 6. Фискални ефекат на друге нивое власти у Буџету ФБиХ у текућој години исказано је 1.250.000 КМ. Из Буџета РС-а обезбјеђује се 50%, па је у Буџету РС-а у текућој години исказано 2.500.000 КМ.

5.6. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ (Одјељак Ф)

Изјаву потписује руководилац институције БиХ, који својим потписом гарантује вјеродостојност процјене. Изјава се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

ОДЈЕЉАК Ф. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ		
Мјесто и датум	Печат	Потпис руководиоца носиоца нормативног посла

5.7. Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ (Одјељак Г)

Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ на Образац фискалне процјене утицаја прописа на буџет потписује министар финансија и трезора. Мишљење се овјерава печатом, уз назнаку датума и мјеста овјеравања.

ОДЈЕЉАК Г. Мишљење Министарства финансија и трезора		
Мјесто и датум	Печат	Потпис министра финансија и трезора

6. Упутство за испуњавање појединог елемента обрасца ОФП-НЕ

6.1. Носилац нормативног посла (Одјељак А)

Под овом тачком уносе се подаци о носиоцу нормативног посла, у складу са организационом класификацијом буџета.

У пододјељку **Раздјел** уноси се четвороцифрени код буџетског корисника према организационој класификацији буџета и назив носиоца нормативне активности приједлога прописа.

Уопштено говорећи, организациона класификација садржи повезане и међусобно усклађене (хијерархијски и с обзиром на односе права и одговорности) цјелине буџета и буџетских корисника које одговарајућим материјалним средствима остварују постављене циљеве.

Организациона класификација на нивоу институција БиХ дефинисана је Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Организациони код према одредбама Правилника има осам знакова, али ће се за потребе попуњавања образаца за фискалну процјени утицаја прописа користити прва четири знака, односно четвороцифрени код, који у Информационом систему финансијског управљања (ИСФУ) представља ознаку институције. Дакле, свака институција БиХ има свој јединствени четвороцифрени код у ИСФУ систему, а по истим кодовима је вршено шифрирање буџетских корисника и у Информационом систему за планирање и управљање буџетом (БПМИС).

Ради илустрације, у наставку је дат исјечак из организационе класификације буџета институција Босне и Херцеговине са четири цифре:

- 0401 – Министарство финансија и трезора БиХ
- 0402 – Агенција за статистику БиХ
- 0404 – Агенција за јавне набавке БиХ
- 0405 – Канцеларија за разматрање жалби по јавним набавкама
- 0406 – Агенција за осигурање
- 0407 – Централна јединица за хармонизацију.

Носиоци нормативних послова су сви буџетски корисници који према организационој класификацији имају статус раздјела. Управне организације у саставу министарства учествују у изради прописа и образац о фискалној процјени утицаја прописа подносе путем ресорног министарства.

6.2. Основни подаци о пропису (Одјељак Б)

Под **Врстом прописа/акта** потребно је уписивањем ријечи „ДА“ одабрати о којем се приједлогу прописа или акта планирања ради.

На располагању су сљедећи прописи:

- (1) устав,
- (2) споразум,
- (3) закон,
- (4) пословник,
- (5) одлука,
- (6) упутство,
- (7) правилник и
- (8) други општи правни акт.

У пододјељку **Назив прописа** уноси се назив који ће пропис имати након ступања на снагу. Поред назива ставља се цртица и ознака статуса прописа који се доставља на мишљење (на примјер: преднацрт, нацрт или приједлог).

Фискална процјена утицаја прописа доставља се на одговарајућем обрасцу уз нацрт прописа и уз приједлог прописа. У случају измјене прописа током његовог доношења (прво читање-друго читање), ако у односу на првобитно израђену фискалну процјену дође до промјене, израђује се нови образац. У супротном се доставља првобитно израђен образац.

6.3. Изјава о непостојању додатних фискалних утицаја на буџет (Одјељак Ц)

Ако приједлог прописа нема никакву фискалну посљедицу на буџет, као ни на друге буџете и нивое власти, ванбуџетске кориснике и фондове, носилац нормативног посла у овом дијелу Обрасца 2а ОФП-НЕ јасно и недвосмислено наводи да прихватање, односно спровођење прописа нема и неће резултирати фискалним учинком. Искључиво номотехничке измјене и допуне постојећег прописа примјер су прописа који не ствара фискалне посљедице на буџете.

ОДЈЕЉАК Ц. Изјава о непостојању додатних фискалних утицаја на буџет

Приједлог прописа нема никакав фискални учинак јер се ради о номотехничким измјенама и допунама постојећег прописа.

Важно! С обзиром да се при попуњавању образаца не сагледавају искључиво посљедице на буџет текуће године већ и наредне двије године, Образац ОФП-НЕ могуће је попунити само ако пропис или акт планирања **нема посљедица на буџет у текућој, али и у наредне двије године (n+1 и n+2).**

6.4. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ (Одјељак Д)

Образац 2а ОФП-НЕ потписује руководиоца институције БиХ који својим потписом гарантује вјеродостојност процјене. Образац се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

ОДЈЕЉАК Д. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ		
Мјесто и датум	Печат	Потпис руководиоца носиоца нормативног посла

6.5. Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ (Одјељак Г)

Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ на образац фискалне процјене утицаја прописа на буџет потписује министар финансија и трезора. Мишљење се овјерава печатом, уз назнаку датума и мјеста овјеравања.

ОДЈЕЉАК Е. Мишљење Министарства финансија и трезора		
Мјесто и датум	Печат	Потпис министра финансија и трезора

8. Умјесто закључка

Усвајањем *Измјена и допуна Јединствених правила за израду управних прописа у институцијама БиХ* успостављен је механизам за фискалну процјену утицаја прописа на буџет, а који се огледају у обрасцима на којима се даје изјава о фискалној процјени. На овај начин, креирање и спровођење прописа уско су повезани са економском класификацијом буџета и изворима финансирања, а Министарству финансија и трезора БиХ је осигурана боља контрола процјене фискалних утицаја на буџет предложеног прописа. Истовремено, носилац нормативног посла је у могућности да детаљно процијени трошкове и користи спровођења прописа у средњорочном периоду.

Фискалном процјеном утицаја прописа на буџет антиципира се будућа потрошња и на транспарентан начин се евидентирају јавни расходи и издаци у предвиђеном макроекономском оквиру.

Значајно је напоменути да носилац нормативног посла може убрзати процес доношења предложеног прописа придржавајући се упутстава датих у овом приручнику, јер се избјегава непотребно враћање документације на дораду и/или тражење документације која недостаје од министарства финансија. Томе ће допринијети и софтверска апликација за фискалну процјену утицаја, која је у фази израде као додатак Информационом систему за планирање и управљање буџетом (БПМИС). На овај начин ће носиоци нормативног посла подносити фискалне процјене утицаја појединог прописа на буџет, те ће се ова процедура уклопити у тренд електронског пословања.

Оно што је додатно вриједно у јачању фискалне дисциплине свакако је чињеница да се фискална процјена утицаја ефективно примјењује и на нивоу Федерације БиХ и у свих 10 кантона, те вјерујемо да ће једнако олакшати процес планирања средстава за поједине прописе и на нивоу институција БиХ.

**Измјене и допуне
Јединствених правила за израду
правних прописа у институцијама БиХ¹**

¹ "Службени гласник БиХ", бр. 50/17 од 11. 07. 2017., стр: 45 - 87.

На основу члана IV. 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 30. сједници Дома народа одржаној 30. јуна 2017. године и на 48. сједници Представничког дома одржаној 14. јуна и 5. јула 2017. године, усвојила је

ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ ЈЕДИНСТВЕНИХ ПРАВИЛА ЗА ИЗРАДУ ПРАВНИХ ПРОПИСА У ИНСТИТУЦИЈАМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Јединственим правилима за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14 и 60/14), у члану 58. додају се нови ст. (3) и (4) који гласе:

- "(3) Изузетно од одредби ст. (1) и (2) овог члана, за нацрте или приједлоге прописа у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: институције БиХ), за које се проводи свеобухватна процјена утицаја у складу са Анексом I ових правила, носилац нормативног посла умјесто образложења подноси извјештај о проведеној свеобухватној процјени утицаја.
- (4) Анекс I из става (3) овог члана чини саставни дио ових правила"

Члан 2.

У члану 60. став (1) иза тачке б) додаје се нова тачка ц) која гласи:

"ц) принципе на којима је заснован пропис."

Досадашње тач. ц), д) и е) постају тач. д), е) и ф) иза којих се додаје нова тачка г) која гласи:

"г) образложење могућих економских, социјалних и околних утицаја прописа,"

Досадашње тач. ф) и г) постају тач. х) и и).

Члан 3.

У члану 65. додаје се став (7) који гласи:

"(7) Процјена фискалних утицаја прописа подноси се на Обрасцу број 2а из Анекса I ових правила."

Члан 4.

У члану 68. став (1) иза ријечи "процес" додају се ријечи: "процјене утицаја."

Члан 5.

Члан 69. мијења се и гласи:

"Члан 69.

(Координатори поступка процјене утицаја и одговорни државни службеници)

- (1) У институцијама БиХ одређују се координатори поступка процјене утицаја.
- (2) Послови координатора поступка процјене утицаја обухватају слиједеће:
 - а) обезбјеђује методолошко јединство и досљедну примјену поступка процјене утицаја у оквиру институције БиХ,
 - б) по потреби, активно учествује у провођењу претходне и свеобухватне процјене утицаја прописа,
 - ц) обезбјеђује кохерентност и усклађеност прописа са стратешким циљевима, стратешким програмима и припадајућим активностима у оквиру надлежности

институције БиХ,

- д) у случају идентификовања неусаглашености, преклапања или празнина између прописа појединих организационих јединица институције, пружа стручну помоћ и координира између одговорних организационих јединица институције БиХ, с циљем отклањања таквих неусаглашености, преклапања или празнина и вршења одговарајућих усклађивања,
 - е) сарађује са централним координирајућим и контролним тијелима поступка процјене утицаја, као и другим институцијама БиХ и других нивоа власти у Босни и Херцеговини, укључујући обезбјеђење провођења консултација са свим заинтересованим странама (струковна удружења, невладине организације, представници академске заједнице, представници међународних организација и сл.) у поступку процјене утицаја,
 - ф) координира и сарађује са надлежном организационом јединицом институције БиХ за припрему и извршење буџета у поступку израде документа о оквиру буџета и годишњег буџетског захтјева институције БиХ с циљем планирања и обезбјеђивања одговарајућих буџетских и ванбуџетских средстава неопходних за провођење свеобухватних процјена утицаја,
 - г) надгледа процес практичне примјене методологије за процјену утицаја у оквиру институције БиХ, с циљем идентификовања евентуалних слабости и недостатака, те, у случају потребе, предлаже одговарајуће мјере руководиоцу институције с циљем њиховог превазилажења и
 - х) врши друге послове у складу са Анексом I ових правила.
- (3) Руководи државни службеници, шефови унутрашњих организационих јединица и стручни савјетници у институцијама БиХ одговорни су за провођење поступка процјене утицаја приликом израде прописа."

Члан 6.

У Дијелу четвртом назив Главе II мијења се и гласи:

"ГЛАВА II ПОСТУПАК ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА И ИЗРАДЕ ПРОПИСА".

Члан 7.

Члан 70. мијења се и гласи:

"Члан 70.

(Покретање поступка за припрему прописа)

Поступак за израду преднацрта, нацрта и приједлога прописа покреће се у складу са чланом 6. Анекса I ових правила (претходна процјена утицаја)."

Члан 8.

Члан 71. мијења се и гласи:

"Члан 71.

(Састав радне групе за свеобухватну процјену утицаја и израду прописа)

- (1) За прописе за које се кроз проведену претходну процјену утицаја, у складу са Анексом I ових

правила, утврди да није потребно проводити свеобухватну процјену утицаја, руководилац институције БиХ која је носилац нормативног посла успоставља радну групу за израду прописа, коју чине државни службеници из члана 68. и по потреби државни службеници из члана 69. ових правила.

- (2) Носилац нормативног посла, у складу са Анексом I ових правила приступа свеобухватној процјени утицаја и припреми прописа успостављањем радне групе, коју чине државни службеници из чл. 68. и 69. ових правила.
- (3) Ако се стручност не може обезбиједити унутар институције БиХ која је носилац нормативног посла или уколико садржај прописа захтијева сарадњу са другим нивоима власти у Босни и Херцеговини, руководилац институције може, у зависности од случаја, Савјету министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара) поднијети захтјев за успостављање међуинституционалне или међувладине радне групе коју чине државни службеници из институције носиоца нормативног посла, других институција БиХ или надлежних институција других нивоа власти у Босни и Херцеговини, те представници организација цивилног друштва и, по потреби, истакнути домаћи или страни стручњаци. Радом међуинституционалне или међувладине радне групе координира институција БиХ која је носилац нормативног посла.
- (4) Приликом успостављања радних група из ст. (1), (2) и (3) овог члана, неопходно је обезбиједити равноправну заступљеност полова у чланству радне групе."

Члан 9.

Чл. 72. и 73. бришу се.

Члан 10.

Члан 74. мијења се и гласи:

"Члан 74.

(Припрема преднацрта, нацрта или приједлога прописа)

- (1) У складу с provedеним поступком претходне, односно свеобухватне процјене утицаја из Анекса I ових правила, радна група припрема преднацрт, нацрт или приједлог прописа.
- (2) У припреми преднацрта, нацрта или приједлога прописа примјењују се критеријуми који су постављени у главама од I до III и Анексом I ових правила."

Члан 11.

Члан 75. мијења се и гласи:

"Члан 75.

(Процес консултација)

Процес консултација у поступку процјене утицаја и израде прописа проводи се у складу са Анексом I ових правила и Правилима за консултације у изради правних прописа."

Члан 12.

Члан 76. мијења се и гласи:

"Члан 76.

(Припрема нацрта, односно приједлога прописа)

- (1) На основу исхода консултација, радна група за процјену утицаја и израду прописа припрема нацрт, односно приједлог прописа.

- (2) У припреми нацрта, односно приједлога прописа примјењују се критеријуми одређени у главама од I до III и Анексу I ових правила."

Члан 13.

Члан 77. мијења се и гласи:

"Члан 77.

(Одобравање извјештаја о процјени утицаја и нацрта, односно приједлога прописа)

- (1) Радна група за процјену утицаја и израду прописа подноси извјештај о проведеној процјени утицаја прописа и нацрт, односно приједлог прописа на одобрење руководиоцу институције БиХ, у складу са одредбама Анекса I ових правила.
- (2) По добивању одобрења руководиоца институције БиХ из става (1) овог члана, уз нацрт, односно приједлог прописа, зависно од случаја, Савјету министара или Предсједништву Босне и Херцеговине се достављају:
 - а) образложење које испуњава критеријуме из Главе II ових правила, за прописе за које се проводи само претходна процјена утицаја у складу са Анексом I ових правила,
 - б) образац број 1 Анекса I ових правила, одобрен од руководиоца институције БиХ,
 - ц) образац број 2 Анекса I ових правила, одобрен од руководиоца институције БиХ,
 - д) инструменти за усклађивање са правном течевином ЕУ односно табела о усклађености и изјава о усклађености, за прописе за које је проведена свеобухватна процјена утицаја,
 - е) документација о обављеним консултацијама, односно обављеној јавној расправи,
 - ф) мишљења контролних тијела из Анекса I ових правила, Генералног секретаријата Савјета министара, као и других надлежних тијела у складу са Пословником о раду Савјета министара."

Члан 14.

(Ступање на снагу и примјена)

Ове измјене и допуне Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењују се од 01.07.2017. године.

Број 01,02-02-4-566/17

5. јула 2017. године

Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ
Шефик Џаферовић, с. р.

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ
Бариша Чолак, с. р.

АНЕКС I

МЕТОДОЛОГИЈА ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА ПРИЛИКОМ ИЗРАДЕ ПРОПИСА

ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим анексом прописује се методологија процјене утицаја приликом израде преднацрта, нацрта или приједлога нових или измјена и допуна постојећих прописа из члана 2. став (1) ових правила у институцијама извршне власти Босне и Херцеговине, врсте процјена и обрасци за процјену утицаја, поступак процјене утицаја, укључујући и начин међуинституционалних и међувладиних консултација, као и консултација са јавношћу у том поступку, контролна тијела за суштинску провјеру проведене процјене фискалних, економских, социјалних и околинских утицаја и централно координирајуће тијело, поступак разматрања свеобухватне процјене и нацрта и приједлога прописа, електронски систем подршке поступку процјене утицаја, стручно оспособљавање и усавршавање везано за процјену утицаја и израду прописа, инструменти за свеобухватно унапређење квалитете прописа, те друга питања у вези с поступком процјене утицаја.

Члан 2. (Процјена утицаја)

- (1) Процјена утицаја представља низ међусобно повезаних истраживачко-аналитичких поступака и радњи који укључују: објективну анализу стања и дефинисање проблема, утврђивање циљева и могућих рјешења за њихово остваривање, процјену позитивних и негативних утицаја могућих рјешења у фискалном, економском, социјалном и околинском погледу, међусобно поређење предности и недостатка могућих рјешења, одабирање рјешења која ће бити садржана у приједлогу новог или измјени и допуни постојећег прописа или проведена путем ненормативних активности и мјера, утврђивање и провођење оквира за праћење, извјештавање и евалуацију.
- (2) Процјена утицаја заснива се на чињеницама и доказима и проводи се уз истовремене међуинституционалне и консултације са јавношћу, а по потреби и консултације са институцијама других нивоа власти у Босни и Херцеговини.

Члан 3. (Циљеви процјене утицаја)

- (1) Општи циљ процјене утицаја је стварање услова за израду и доношење квалитетнијих прописа заснованих на расположивим чињеницама и доказима, тако да се циљеви прописа остварују уз најниже могуће трошкове и не стварају препреке пословном окружењу, грађанима и друштву уопште.
- (2) Посебни циљеви процјене утицаја су:
 - а) подстицање међуинституционалне и међувладине сарадње и координације носилаца израде прописа ради једноставнијег и бржег усаглашавања рјешења и

- остваривања циљева,
- б) допринос јачању транспарентности и партиципативној демократији кроз укључивање свих заинтересованих страна, укључујући јавност, у поступцима израде, предлагања, праћења примјене, извјештавања и евалуације прописа,
 - ц) допринос економичном, ефикасном, ефективном и транспарентнијем планирању и коришћењу буџетских средстава,
 - д) допринос интегрисаном, паметном, одрживом и инклузивном економском расту и развоју,
 - е) допринос повећању могућности за запошљавање, смањењу сиромаштва, укључености у образовању, унапређењу здравствене заштите и свеукупном смањењу социјалне искључености и дискриминације, укључујући обезбјеђење принципа равноправности полова, оснаживања владавине права, напретка у борби против организованог криминала, тероризма и корупције у Босни и Херцеговини,
 - ф) допринос остварењу стратешких циљева Босне и Херцеговине у области заштите околине, који између осталог укључује побољшање управљања околином и развој околине инфраструктуре уз повећање отпорности на климатске промјене, заштити биоразноликости, развоју енергетских потенцијала, посебно обновљивих извора енергије и повећању енергетске ефикасности, итд.

Члан 4. **(Основни принципи процјене утицаја)**

Основни принципи процјене утицаја су:

- а) усмјереност - приједлози могућих рјешења су усмјерени на потпуно или дјелимично отклањање негативних утицаја утврђених проблема,
- б) сразмјерност - приједлози могућих рјешења сразмјерни су ризику узрочно-последичних веза проблема,
- ц) одговорност - приједлози могућих рјешења су одраз детаљне процјене и одабирања најповољнијег рјешења који подразумевају одговорност за дјеловање у датој области, донијете одлуке у вези с тим, њихово досљедно провођење, укључујући обавезу извјештавања, нарочито у погледу одговорности за последице одабраних рјешења,
- д) транспарентност - приједлози могућих рјешења су резултат детаљне процјене могућих утицаја и консултација свих заинтересованих страна,
- е) објективност - процјена утицаја и приједлог најповољнијег рјешења заснива се на објективној процјени према задатим критеријумима,
- ф) усклађеност - предложена рјешења усклађују се са правним оквиром у Босни и Херцеговини, међународним стандардима и *Acquis-em*,
- г) фискална одрживост - могућа рјешења и приједлог најповољнијег рјешења усклађени су са средњорочним фискалним оквиром,
- х) свеобухватан (интегралан) приступ - процјена утицаја проводи се на уравнотежен начин, у међусобно повезаном поступку процјене фискалних, економских, социјалних и околине утицаја.

Члан 5.

(Примјена других прописа)

- (1) Поступак планирања нормативно-правних активности проводи се у складу са Одлуком о годишњем планирању рада и начину праћења и извјештавања о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 94/14) и Упутством о начину припреме годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 45/15).
- (2) На питања консултација са јавношћу у поступку процјене утицаја примјењују се Правила за консултације у изради правних прописа.

ДИО ДРУГИ – ВРСТЕ ПРОЦЈЕНЕ И ОБРАСЦИ ЗА ПРОЦЈЕНУ УТИЦАЈА

Члан 6.

(Претходна процјена утицаја)

- (1) Приједлог плана нормативно-правних активности институције БиХ заснива се на извршеној претходној процјени могућих утицаја (у даљем тексту: Претходна процјена).
- (2) Претходна процјена проводи се за све прописе који се намјеравају предложити у план нормативно-правних активности институције БиХ и Савјета министара, као саставни дио годишњег програма рада институције БиХ и Савјета министара, као и за прописе који се предлажу за усклађивање законодавства Босне и Херцеговине с *Acquis*-ем, те закључивање међународних споразума.
- (3) У фази планирања нормативно-правних активности институције БиХ претходна процјена проводи се, документује и подноси уз план нормативно-правних активности институције БиХ, те се у фази разматрања и доношења прописа прилаже уз преднацрт, нацрт или приједлог прописа на Обрасцу број 1 овог анекса.
- (4) Институција БиХ проводи поступак претходних консултација приликом израде плана нормативноправних активности у складу са Правилима за консултације у изради правних прописа.

Члан 7.

(Свеобухватна процјена утицаја)

- (1) Свеобухватна процјена утицаја проводи се за прописе утврђене годишњим планом нормативно-правних активности институције БиХ и Савјета министара, за које је кроз претходну процјену утицаја, на основу критеријума прописаних у Обрасцу 1 овог анекса, утврђено да могу имати значајне фискалне, економске, социјалне или околине утицаје.
- (2) Изузетно, у складу са закључком Савјета министара, Предсједништва Босне и Херцеговине или Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, институција БиХ проводи претходну, а по потреби и свеобухватну процјену утицаја и за прописе који нису садржани у годишњем плану нормативно-правних активности институције БиХ и Савјета министара, у складу са одредбама овог анекса.
- (3) За прописе из става (2) овог члана, за које је утврђена потреба провођења свеобухватне процјене утицаја, сходно се примјењују одредбе овог анекса.

- (4) Као полазиште у поступку провођења свеобухватне процјене утицаја користи се Образац број 1 овог анекса о проведеној претходној процјени утицаја.
- (5) Извјештај о проведеној свеобухватној процјени утицаја документује се и подноси на Обрасцу број 2 овог анекса уз преднацрт, нацрт или приједлог прописа надлежном доносиоцу прописа.

ДИО ТРЕЋИ - ПОСТУПАК ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА

Члан 8. (Провођење процјене утицаја)

- (1) Процјену утицаја из чл. 6. и 7. овог анекса проводи носилац нормативног посла.
- (2) Поступак процјене обухвата слиједеће радње:
 - а) анализа стања и утврђивање проблема,
 - б) утврђивање циљева,
 - ц) предлагање могућих рјешења за превазилажење идентификованих проблема, односно за постизање утврђених циљева,
 - д) процјена утицаја могућих рјешења у фискалном, економском, социјалном и околинском погледу,
 - е) провођење хоризонталних међуинституционалних, а по потреби и вертикалних међуинституционалних консултација,
 - ф) провођење консултација са јавношћу,
 - г) провођење успоредне анализе предложених рјешења,
 - х) представљање резултата и предлагање најповољнијих рјешења,
 - и) утврђивање оквира за праћење, извјештавање и евалуацију,
 - ј) праћење и извјештавање о провођењу прописа у складу с утврђеним оквиром за праћење из тачке и) овог члана и
 - к) провођење средњорочне односно ex post евалуације прописа.

Члан 9. (Анализа стања и утврђивање проблема)

- (1) У поступку анализе стања и утврђивања проблема неопходно је што свеобухватније сагледати постојеће стање, идентификовати и детаљно анализирати постојећи проблем и разлоге његовог настанка, уз идентификацију интересних страна на које се проблем односи директно или индиректно, те утврдити да ли је ријеч о повременом или сталном проблему. У овој фази поступка процјене утицаја, потребно је укратко описати развој проблема током времена, утврдити зашто постојећа ситуација није више одржива, уз утврђивање узрочно-посљедичних веза и ризика који се могу очекивати уколико се не донесе нови, измијени постојећи пропис или примиијени одговарајућа ненормативна мјера за превазилажење проблема.
- (2) У поступку анализе тренутног стања и утврђивања проблема као полазиште се користе:
 - а) доступни и мјеродавни секундарни извори информација који се у правилу комбинују са примарним изворима информација,

- б) организовање и провођење хоризонталних, а по потреби и вертикалних међуинституционалних консултација уз активно учешће представника организација цивилног друштва и истакнутих стручњака одговарајућег профила,
 - ц) секундарни извори из става (2) тачка а) овог члана, између осталог, укључују мјеродавне изворе података који су доступни путем одговарајућих надлежних институција у Босни и Херцеговини, као и из других значајних јавно доступних извора, као што су научна истраживања, студије, извјештаји академских и организација цивилног друштва и томе слично.
- (3) Осим извора података из става (2) овог члана, за утврђивање чињеница и података који ће послужити као полазна основа и подлога за све наредне фазе поступка процјене утицаја прописа, користе се и други значајни извори података из одговарајућих институција Европске уније и других одговарајућих међународних организација и институција.
- (4) На основу предузетих истраживачко-аналитичких радњи из става (2) овог члана, израђује се проблемско стабло путем којег се утврђују узрочно-посљедичне везе проблема, са тежиштем на утврђивању непосредних и дубљих узрока проблема.

Члан 10. (Утврђивање циљева)

- (1) На основу утврђених проблема из члана 9. овог анекса приступа се утврђивању слиједећих циљева:
- а) општег циља којим се исказује крајњи исход или коначни дугорочни утицај прописа,
 - б) посебних циљева који кумулативно и непосредно доводе до остварења општег циља,
 - ц) оперативних циљева који кумулативно и непосредно доводе до остварења посебног циља у оквиру којег се утврђују.
- (2) Циљеви из става (1) овог члана утврђују се у складу са слиједећим критеријумима:
- а) *специфичан*: циљеви требају бити прецизни и довољно конкретни како не би подлијегали супростављеним тумачењима,
 - б) *мјерљив*: циљеви требају дефинисати будуће жељено стање у мјерљивом облику како би се касније могло процијенити да ли је циљ остварен или не,
 - ц) *прихватљив*: циљеви требају бити прихватљиви, разумљиви и слично тумачени од стране свих оних од којих се очекује преузимање дијела одговорности за њихово остварење,
 - д) *реалистичан*: циљеви требају бити амбициозни, али истовремено и реално постављени како би их сви одговорни прихватили као значајне,
 - е) *временски одређен*: циљеви су временски одређени ако је њихово остварење могуће дефинисати у одређеном временском периоду, тј. могуће је одредити рокове њиховог извршења.

Члан 11. (Утврђивање могућих рјешења)

- (1) За потребе остваривања оперативних циљева обавезно се утврђују три могућа рјешења:

- а) задржати постојеће стање,
 - б) постепени приступ у начину рјешавања утврђеног проблема,
 - ц) потпуно нови приступ у односу на тренутно стање у начину рјешавања утврђеног проблема.
- (2) Једно од могућих рјешења из става (1) тач. б) и ц) овог члана може представљати ненормативно, односно нормативно рјешење.
- (3) У случају немогућности утврђивања ненормативног рјешења, утврђују се нормативна рјешења за могућа рјешења из става (1) тач. б) и ц) овог члана.
- (4) Изузетно од става (1) овог члана, у случају усклађивања законодавства Босне и Херцеговине са *Acquis-ем* разматрају се два могућа рјешења:
- а) дјелимично усклађивање и
 - б) потпуно усклађивање.

Члан 12.

(Процјена фискалних утицаја могућих рјешења)

- (1) Очекивани фискални утицаји процјењују се у односу на очекиване трошкове и добити од увођења прописа и могућих алтернатива увођењу прописа, на основу слиједећих критеријума:
- а) фискални ефекти увођења прописа на приходе и примитке, расходе и издатке за буџетску годину и двије наредне године,
 - б) образложење промјена у расходима, издацима, приходима и примицима, укључујући и утицаје на равноправност полова,
 - ц) промјене у броју запослених (систематизована и попуњена радна мјеста),
 - д) потенцијалне обавезе за буџет (јамства и остало),
 - е) фискална процјена утицаја прописа на друге буџете и нивое власти (буџетске и ванбуџетске кориснике, као и ванбуџетске фондове), уколико такви утицаји постоје и
 - ф) извори и методе обезбјеђења средстава.
- (2) Критеријуми из става (1) овог члана утврђују се процјеном очекиваних утицаја према мјерилима: вјероватно мали, значајни и врло значајни.
- (3) Очекивани фискални утицаји могућих рјешења исказују се у Обрасцу број 2 овог анекса, а фискални утицаји одабраних најповољнијих рјешења документују се и подnose на Обрасцу 2а овог анекса.

Члан 13.

(Процјена економских утицаја могућих рјешења)

- (1) Очекивани економски утицаји на поједину привредну област или сектор процјењују се у односу на слиједеће критеријуме:
- а) запошљавање у привредним субјектима,
 - б) захтјеви за инвестиције везано за пословање привредних субјеката,
 - ц) оперативни трошкови и пословање привредних субјеката,
 - д) нови административни трошкови за привредне субјекте,
 - е) стварање нових јавних овлашћења,

- ф) утицај на имовинска права.
- (2) Очекивани економски утицаји на привреду у цјелини процјењују се у односу на слиједеће критеријуме:
 - а) конкурентност привреде и прилив инвестиција,
 - б) привредни раст,
 - ц) одрживост околине,
 - д) постизање циљева друштвеног развоја,
 - е) регионално и на посебне секторе,
 - ф) макроекономско окружење,
 - г) тржишна конкурентност и
 - х) друге утицаје на привреду уколико се процјењују значајним.
- (3) Критеријуми из става (1) овог члана утврђују се проценом очекиваних утицаја према мјерилима: вјероватно мали, значајни и врло значајни.
- (4) Очекивани економски утицаји могућих рјешења исказују се у Обрасцу број 2 овог анекса, а економски утицаји одабраних најповољнијих рјешења документују се и подносе на Обрасцу 26 овог анекса.

Члан 14.

(Процена социјалних утицаја могућих рјешења)

- (1) Очекивани утицаји на социјално осјетљиве и друге групе с посебним интересима и потребама те утицај на здравствени и социјални статус грађана процјењују се у односу на слиједеће критеријуме:
 - а) запосленост и тржиште рада,
 - б) норме и права везана уз квалитету радног мјеста,
 - ц) социјалну укљученост и заштиту посебно рањивих друштвених група или појединаца,
 - д) једнакост у третману и могућностима, забрана дискриминације,
 - е) приватност и породични живот,
 - ф) заштиту или изложеност личних података појединца,
 - г) јавно здравље,
 - х) приступ социјалној заштити, здравственим и образовним системима и посљедице за њих,
 - и) криминал и тероризам,
 - ј) корупцију и сукоб интереса,
 - к) јавну безбједност и криминал,
 - л) одбрану,
 - м) културу и
 - н) друге социјалне утицаје, уколико се процјењују значајним.
- (2) Очекивани утицаји из става (1) овог члана утврђују се према слиједећим мјерилима: вјероватно мали, значајни и врло значајни.
- (3) Очекивани социјални утицаји могућих рјешења исказују се у Обрасцу број 2 овог анекса, а социјални утицаји одабраних најповољнијих рјешења документују се и подносе на Обрасцу 2ц овог анекса.

Члан 15.
(Процјена околинских утицаја могућих рјешења)

- (1) За очекиване околинске утицаје мјеродавне су процјене вјероватних утицаја у односу на слиједеће критеријуме:
- а) клима,
 - б) квалитет ваздуха,
 - ц) квалитет воде, мора и водних ресурса,
 - д) квалитет земљишта и ресурса,
 - е) обновљиви и необновљиви извори енергије,
 - ф) биоразноликост (заштита биљног и животињског свијета) и пејзажна разноликост,
 - г) употреба земљишта,
 - х) управљање отпадом,
 - и) омјер или вјероватноћа ризика за околину,
 - ј) утицај активности привредних субјеката на околину,
 - к) здравље животиња и биљака и безбједност хране и
 - л) други очекивани утицаји на околину, уколико се процјењују значајним.
- (2) Процјена очекиваних утицаја из става (1) овог члана проводи се тако да се за свако подручје у којем се очекује дјеловање прописа утврди очекивана вјероватност настанка утицаја према слиједећим мјерилима: вјероватно мали, значајни и врло значајни.
- (3) Очекивани околински утицаји могућих рјешења исказују се у Обрасцу број 2 овог анекса, а околински утицаји одабраних најповољнијих рјешења документују се и подносе на Обрасцу 2д овог анекса.

Члан 16.
(Процјена утицаја на одрживи развој)

Процјена утицаја на одрживи развој представља комбинацију процијењених утицаја на сва подручја из чл. од 12. до 15. овог анекса.

Члан 17.
(Комбиновање метода квалитативне и квантитативне процјене утицаја)

Када год је то могуће, утврђени квалитативни утицаји могућих рјешења из чл. од 12. до 16. овог анекса процјењују се и исказују и у квантитативном и монетарном погледу.

Члан 18.
(Мјерила очекиване вјероватности настанка утицаја)

Мјерила очекиване вјероватности настанка утицаја процјењују се дискреционом оцјеном носиоца нормативног посла, која се заснива на прибављеним подацима и доказима, те стручном и научном приступу утврђеној проблематици и пракси везано за циљеве који се настоје постићи као рјешење проблема.

Члан 19.
(Процјена ризика, неизвјесности и препрека)

У поступку процјене утицаја могућих рјешења из чл. од 12. до 16. овог анекса проводи се и процјена пратећих ризика, неизвјесности и препрека везаних за провођење могућих рјешења, уз

утврђивање приједлога за њихово превазилажење.

Члан 20. (Консултације)

- (1) За потребе свеобухватнијег и објективнијег сагледавања проблема, утврђивања циљева, процјене утицаја могућих рјешења која се разматрају, те изналажења најповољнијих рјешења, носилац нормативних послова примјењује одговарајући метод активних консултација са надлежним институцијама БиХ, организацијама цивилног друштва и независним стручњацима. Када је то потребно, консултације се проводе и са надлежним институцијама ентитета, кантона и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
- (2) Носилац нормативног посла примјењује одговарајући метод активних консултација у једној или више фаза процјене утицаја из члана 8. став (2) тач. а) до ц), а обавезно у фази процјене утицаја могућих рјешења из члана 8. став (2) тачка д) овог анекса.
- (3) Активни метод консултација из става (2) овог члана подразумијева провођење индивидуалних и групних консултативних састанака, анкетирање, интервјуе, округле столове, фокус групе, јавне и стручне расправе путем радија, телевизије и друштвених мрежа, јавне трибине и сл.

Члан 21. (Успоредна анализа предложених рјешења)

За провођење успоредне анализе предложених рјешења и одабирање најповољнијег рјешења користе се слиједећи критеријуми:

- а) *финансијска изведивост* подразумијева расположивост финансијских средстава (буџетска или ванбуџетска средства потребна за реализацију рјешења),
- б) *организациона изведивост* подразумијева расположивост организационих капацитета, укључујући знање, искуство, водство, организациону способност, мотивацију и сл.,
- ц) *техничка provedivost* подразумијева расположивост, односно постојање потребних техничких средстава и опреме за провођење рјешења,
- д) *одрживост* подразумијева дугорочни позитивни утицај рјешења у ширем окружењу и дужем временском периоду и капацитете различитих учесника за провођење одабраног рјешења у дугорочном смислу,
- е) *ефикасност* подразумијева омјер користи и трошкова, односно у којој мјери се могу остварити очекивани исходи, резултати и утицаји с обзиром на разумне трошкове провођења рјешења,
- ф) *ефективност* подразумијева потенцијални ниво остварености очекиваних утицаја општег, посебних и оперативних циљева и
- г) *кохерентност* (унутрашња и спољна) подразумијева усклађеност рјешења с другим политикама или прописима унутар Босне и Херцеговине и с Европском унијом и другим међународним споразумима.

Члан 22. (Резултати процјене утицаја и предлагање најповољнијих рјешења)

На основу критеријума из члана 21. овог анекса, међусобним поређењем утврђених могућих

рјешења, анализирају се њихове главне предности и недостаци и утврђује приједлог најповољнијег рјешења.

Члан 23.

(Оквир за праћење, извјештавање и евалуацију)

- (1) Праћење представља процес систематичног прикупљања података о развоју и провођењу прописа, те остваривању циљева који се одвија током провођења, у одређеним временским интервалима, на основу претходно дефинисаних показатеља које је могуће упоређивати са полазним стањем, у складу са оквиром за праћење, извјештавање и евалуацију.
- (2) Евалуација представља поступак систематског и објективног вредновања израде, провођења и резултата усвојеног прописа кроз анализу релевантности, економичности, ефективности, утицаја и одрживости усвојеног прописа у односу на утврђене циљеве, а ради доношења одговарајућих закључака који се могу користити као основ за унапређење или евентуално укидање одређеног прописа.
- (3) Оквир за праћење, извјештавање и евалуацију из става (1) овог члана нарочито садржи слиједеће елементе:
 - а) институционални оквир за праћење провођења и извјештавање,
 - б) показатеље извршења и успјешности провођења који укључују полазне и циљне вриједности,
 - ц) изворе и методе верификације података,
 - д) методе прикупљања података,
 - е) обрасце за праћење и извјештавање,
 - ф) институције којима се подноси извјештај о праћењу provedбе прописа,
 - г) рокове за подношење извјештаја,
 - х) у случају потребе, финансијска средства за потребе праћења провођења прописа,
 - и) врсту евалуације,
 - ј) евалуацијске критеријуме и питања,
 - к) актере евалуацијског поступка,
 - л) рок за провођење евалуације,
 - м) институције којима се подноси евалуацијски извјештај и
 - н) у случају потребе, финансијска средства за провођење евалуације.

Члан 24.

(Дефиниција и врсте показатеља)

- (1) Показатељ представља квалитативну и квантитативну мјеру која се користи да демонстрира промјену у стању, напретку или резултату у погледу остварења циљева прописа.
- (2) На нивоу општег циља утврђује се показатељ утицаја, односно дугорочних резултата.
- (3) На нивоу посебних циљева утврђују се показатељи крајњих резултата.
- (4) На нивоу оперативних циљева утврђују се показатељи излазних резултата.
- (5) На нивоу одабраних рјешења утврђују се улазни и процесни показатељи.

Члан 25.

(Критеријуми за процјену квалитете показатеља)

Процјена квалитете показатеља врши се наспрам слиједећих критеријума:

- а) *ваљаност*: подаци требају јасно и адекватно представљати очекивани резултат,
- б) *интегритет*: прикупљени подаци морају обезбједити и минимизирати потенцијалне грешке и манипулације са подацима,
- ц) *прецизност*: подаци требају имати одговарајући ниво детаља како би омогућили доношење информисаних одлука од стране носилаца политичких функција,
- д) *поузданост*: подаци морају одражавати стабилан и досљедан процес прикупљања и метод анализе током цијелог периода и
- е) *благовременост*: подаци требају бити доступни учестало, морају бити актуелни, ажурирани и благовремено доступни.

Члан 26.

(Праћење и извјештавање о провођењу прописа)

- (1) У складу са оквиром за праћење, извјештавање и евалуацију из члана 23. овог анекса, носилац нормативног посла, у сарадњи са другим носиоцима провођења прописа врши:
 - а) редовно праћење провођења прописа и у том смислу прикупљање неопходних података према унапријед утврђеним временским интервалима,
 - б) процјене наспрам дефинисаних показатеља успјешности провођења,
 - ц) надгледање промјена и поређење с полазним стањем,
 - д) идентификовање ризика уз давање приједлога одговарајућих мјера и активности за њихово превазилажење и
 - е) предлагање измјена и допуна прописа уколико се утврђени циљеви прописа не остварују.
- (2) Извјештај о праћењу провођења прописа подноси се најмање једном годишње Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање.

Члан 27.

(Средњорочна односно *ex post* евалуација прописа)

- (1) *Ex post* евалуација проводи се за све прописе за које је проведена свеобухватна процјена утицаја, најмање након четири до највише шест година од ступања на снагу прописа.
- (2) У случају провођења сложених прописа, поред *ex post* евалуације из става (1) овог члана, може се провести и средњорочна евалуација, након три до четири године примјене прописа, путем које се, између осталог, разматрају слиједећа питања: релевантност циљева и логике интервенције у односу на циљеве, ефективност, односно ниво остварености циљева кроз анализу исхода или утицаја, те ефикасност, односно однос између утрошених ресурса и остварених резултата.
- (3) Извјештај о проведеној средњорочној евалуацији нарочито указује на евентуална одступања од циљева прописа у току његовог провођења, уз давање препорука за унапређење прописа.

Члан 28.

(Евалуацијски критеријуми)

- (1) Евалуацијски критеријуми су:

- а) *релевантност*: примјереност прописа с обзиром на проблем и контекст, посебно примјереност циљева и логике интервенције,
 - б) *кохерентност (унутрашња и спољна)*: усклађеност различитих циљева прописа, усклађеност прописа с другим релевантним јавним политикама и прописима, те међународним споразумима,
 - ц) *ефикасност/економичност/ефективност*: омјер користи и трошкова, односно мјера у којој су остварени исходи, резултати и утицај с обзиром на разумне трошкове провођења,
 - д) *дјелотворност*: ниво остварености очекиваних утицаја, односно циљева,
 - е) *одрживост*: потенцијал дугорочног позитивног утицаја прописа и капацитети различитих актера за даљи наставак провођења прописа, уколико је она даље потребна,
 - ф) *утицај*: промјена у ширем окружењу и у дужем временском периоду услјед укупних утицаја прописа.
- (2) Приликом одабира критеријума из става (1) овог члана у сваком појединачном случају евалуације утицаја прописа у обзир се узимају специфична сврха евалуације, садржај и циљеви прописа који се евалуира, доступност података, расположиво вријеме, средства и стручњаци за провођење евалуације, политички интереси наручиоца евалуације, те интереси циљних група.

Члан 29. (Евалуацијски поступак)

- (1) С циљем провођења евалуацијског поступка потребно је претходно утврдити:
- а) специфичну сврху евалуације,
 - б) циљне групе,
 - ц) најважније евалуацијске критеријуме с обзиром на сврху евалуације,
 - д) главна питања на која треба одговорити евалуација,
 - е) показатеље, уколико нису претходно утврђени,
 - ф) информације које је потребно прикупити,
 - г) изворе и доступност информација,
 - х) методе прикупљања информација,
 - и) учеснике евалуацијског поступка.
- (2) У случају провођења спољне евалуације утврђује се опис евалуацијског задатка, који нарочито садржи слиједеће елементе:
- а) назив наручиоца евалуације,
 - б) предмет евалуације,
 - ц) циљеве евалуације,
 - д) рок за провођење евалуације,
 - е) вриједност уговора,
 - ф) циљне групе које треба обухватити,
 - г) евалуацијске критеријуме,
 - х) кључна евалуацијска питања,

- и) посебне услове за избор извршиоца евалуације,
 - ј) услове повјерљивости,
 - к) провјеру постојања сукоба интереса.
- (3) Завршни извјештај о проведеном евалуацијском поступку садржи слиједеће:
- а) сиже извјештаја не дужи од шест страница,
 - б) критичко мишљење, засновано на низу података, о евалуацијским критеријумима који ће бити предмет евалуације,
 - ц) јасан сиже примијењене методологије и завршна процјена ограничења одабраног приступа и коришћених података,
 - д) јасан логички слијед између анализе и представљених резултата, одговора на питања за евалуацију и донесених закључака.
- (4) Завршни средњорочни, односно *ex post* евалуацијски извјештаји доставља се Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање.
- (5) Усвојени завршни средњорочни, односно *ex post* евалуацијски извјештаји из става (4) овог члана објављују се на интернет платформи Савјета министара.

ДИО ЧЕТВРТИ – КООРДИНИРАЈУЋЕ И КОНТРОЛНА ТИЈЕЛА

Члан 30. (Контролна тијела)

- (1) Носилац нормативног посла прибавља мишљења у вези проведене свеобухватне процјене утицаја од слиједећих контролних тијела:
- а) Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине у погледу суштинске провјере процјене фискалних утицаја прописа, у складу са својим надлежностима,
 - б) Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине у погледу суштинске провјере процјене економских и околинских утицаја, у складу са својим надлежностима,
 - ц) Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, Министарства правде Босне и Херцеговине, Агенције за равноправност полова Босне и Херцеговине, Агенције за превенцију и борбу против корупције Босне и Херцеговине и Агенције за заштиту личних података Босне и Херцеговине у погледу суштинске провјере проведене процјене социјалних утицаја, у складу са својим надлежностима,
 - д) Канцеларије за законодавство Савјета министара у погледу усклађености између садржаја извјештаја о проведеној свеобухватној процјени утицаја и нацрта или приједлога прописа, а посебно у којој мјери и на који начин су одабрана најповољнија рјешења, институционални оквир и механизми за праћење, извјештавање и евалуацију утврђени у извјештају о проведеној свеобухватној процјени утицаја уграђени у нацрт или приједлог прописа.
- (2) У случају прописа који могу имати утицај на ниже нивое власти у Босни и Херцеговини, контролна тијела из става (1) овог члана приликом давања мишљења консултују одговарајућа

надлежна тијела нижих нивоа власти у Босни и Херцеговини.

- (3) Контролна тијела из става (1) тач. а), б) и ц) овог члана дају мишљења из своје надлежности на обрасцима из чл. 12. до 15. овог анекса, а контролно тијело из става (1) тачка д) овог члана у оквиру мишљења које даје у складу са Пословником о раду Савјета министара.
- (4) Рок за давање мишљења контролних тијела из става (1) овог члана је 15 дана од дана пријема захтјева за давање мишљења.

Члан 31. (Централно координирајуће тијело)

- (1) Генерални секретаријат Савјета министара је централно координирајуће тијело поступка процјене утицаја.
- (2) Генерални секретаријат Савјета министара разматра приједлог плана нормативно-правних активности институције БиХ и врши увид у достављене обрасце претходне процјене те, по оцијењеној потреби, враћа образац претходне процјене институцији БиХ на дораду, уз одговарајуће упуте и рок за извршење, попуњавањем и достављањем Обрасца број 1 из Прилога 3 Упутства о начину припреме и годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 45/15).
- (3) Институција БиХ је дужна приједлог плана нормативноправних активности усагласити са Генералним секретаријатом Савјета министара најкасније до 30.11. текуће године, ради његовог уврштавања у годишњи програм рада институције БиХ и Савјета министара за слиједећу годину.

Члан 32. (Поступак разматрања свеобухватне процјене и нацрта и приједлога прописа)

- (1) Стручни колегијум институције БиХ разматра нацрт извјештаја оведеној свеобухватној процјени утицаја (у даљем тексту: Образац број 2), уз преднацрт, нацрт, или приједлог прописа, те врши процјену њихове садржајне квалитете и међусобне усклађености. У поступку разматрања, стручни колегијум институције посебну пажњу посвећује слиједећим питањима:
 - а) усклађеност са политикама других сектора унутар институције БиХ, међусекторска усклађеност и досљедност материјала из става (1) овог члана са стратешким приоритетима и политикама Босне и Херцеговине,
 - б) квалитет процјене постојеће ситуације и формулације проблема,
 - ц) јасноћа циљева и намјераваних резултата,
 - д) представљена могућа рјешења за остваривање утврђених циљева, односно превазилажење утврђених проблема и њихови могући утицаји,
 - е) извјештај о проведеним консултацијама, а посебно начин на који су прибављени коментари размотрени и уграђени у Образац број 2 и преднацрт, нацрт или приједлог прописа,
 - ф) аргументи за одабир најповољнијих рјешења,
 - г) провјерава са стручне стране гледишта да ли су материјали из става (1) овог члана припремљени у складу са поступком процјене утицаја из овог анекса и

- номотехничким правилима прописаним у овим правилима,
- х) уколико стручни колегијум институције БиХ закључи да Образац број 2, преднацрт, нацрт или приједлог прописа или њихови поједини дијелови нису спремни за упућивање у даљу процедуру разматрања у складу са овим анексом и Пословником о раду Савјета министара, у том случају стручни колегијум институције може дати приједлог руководиоцу институције БиХ да се Образац број 2 са преднацртом, нацртом или приједлогом прописа врати радној групи на дораду уз одговарајуће упуте и одређивање рока за извршење.
- (2) По добивању сагласности руководиоца институције БиХ на материјале из става (1) овог члана, проводе се међуинституционалне и јавне консултације објавом на интернет платформи Савјета министара.
 - (3) Након проведених консултација из става (2) овог члана, проводи се анализа прибављених коментара и приједлога, израђује извјештај о проведеним консултацијама, материјали из става (1) овог члана се према потреби усклађују са прибављеним коментарима и приједлозима, те достављају стручном колегијуму институције БиХ на разматрање и одлучивање руководиоца институције БиХ.
 - (4) По добивању сагласности руководиоца институције БиХ из става (3) овог члана, приступа се прибављању мишљења контролних тијела из члана 30. овог анекса. Након прибављања мишљења контролних тијела из става (4) овог члана и анализе истих, Образац број 2, преднацрт, нацрт или приједлог прописа се према потреби усклађује са прибављеним мишљењима.
 - (5) Након што прибави мишљења контролних тијела и по потреби усагласи садржај свеобухватне процјене утицаја, укључујући усаглашавање садржаја нацрта или приједлога прописа са прибављеним мишљењима, носилац нормативног посла их доставља Генералном секретаријату Савјета министара, који попуњавањем и овјером Обрасца број 3 овог анекса даје мишљење о проведеној свеобухватној процјени утицаја у погледу поштивања свих процедуралних корака садржаних у овом анексу.
 - (6) У случају неслагања носиоца нормативног посла са мишљењем надлежног контролног тијела из става (4) овог члана, носилац нормативног посла уз Образац број 2 овог анекса са прибављеним мишљењима контролних тијела и уз нацрт или приједлог прописа доставља Генералном секретаријату Савјета министара и очитовање у којем наводи подручја и разлоге неслагања. Генерални секретаријат Савјета министара поступа у складу са ставом (5) овог члана, те све материјале из овог става доставља надлежном одбору Савјета министара на разматрање. Уколико се ни на надлежном одбору Савјета министара не усагласе различити ставови носиоца нормативног посла и контролног тијела, Образац број 2 овог анекса, уз нацрт или приједлог прописа, те прибављена мишљења контролних тијела, као и очитовање носиоца нормативног посла уврштава се у дневни ред сједнице Савјета министара, које га разматра и доноси одговарајућу одлуку.
 - (7) У случају када Генерални секретаријат Савјета министара оцијени да достављена свеобухватна процјена утицаја не испуњава услове из Обрасца број 3 овог анекса, вратит ће Образац број 2 о проведеној свеобухватној процјени утицаја на дораду носиоцу

нормативног посла уз одговарајуће упуте, те одредити рок извршења.

- (8) Савјет министара ће одбити уврстити пропис на дневни ред сједнице, уколико нису испуњени услови из става (5) овог члана.

Члан 33.

(Електронски систем подршке)

- (1) Проведене фискалне процјене утицаја прописа достављају се Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине путем BPIMIS електронског система на Обрасцу број 2а из члана 12. овог анекса.
- (2) Проведене процјене економских, социјалних и околинских утицаја прописа достављају се контролним тијелима из члана 30. став (1) тач. б) и ц) овог анекса електронским путем на обрасцима из чл. од 13. до 15. овог анекса, а контролном тијелу из члана 30. став (1) тачка д) уз преднацрт, нацрт или приједлог прописа доставља се електронским путем Образац број 2 о проведеној свеобухватној процјени утицаја.
- (3) Образац број 2 о проведеној свеобухватној процјени утицаја прописа, са прибављеним мишљењима централног координирајућег и контролних тијела, подносе се уз нацрт или приједлог прописа Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине електронским путем.

ДИО ПЕТИ – СТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ

Члан 34.

(Надлежност и обухват стручног оспособљавања и усавршавања)

- (1) Одговорни државни службеници у институцијама БиХ из чл. 68. и 69. ових правила, укључујући и одговорне државне службенике контролних тијела и централног координирајућег тијела из чл. 30. и 31. овог анекса, имају право и обавезу стручног оспособљавања и усавршавања из области процјене утицаја и израде прописа.
- (2) Обуке из става (1) овог члана проводе се у складу са планом и програмом обуке који доноси Агенција за државну службу Босне и Херцеговине.
- (3) Агенција за државну службу Босне и Херцеговине једном годишње, уз консултације са централним координирајућим и контролним тијелима за процјену утицаја и координаторима за процјену утицаја у институцијама БиХ, врши анализу успјешности проведених обука и утврђује даље потребе за обуком, уз дефинисање одговарајућих програма обуке.

Члан 35.

(Приручници за процјену утицаја и израду прописа)

- (1) Државни службеници из члана 34. став (1) овог анекса, могу употпуњавати и усавршавати своје стручно знање и вјештине из области процјене утицаја и израде прописа коришћењем слиједећих приручника:
 - а) Приручник за процјену утицаја,
 - б) Приручник за израду правних прописа,
 - ц) Приручник за израду образложења правних прописа,

- д) Приручник о родно одговорном буџетирању,
 - е) Приручник за интегрисање равноправности полова у правне прописе и
 - ф) други приручници у вези поступка процјене утицаја који по потреби могу бити израђени.
- (2) Приручници из става (1) овог члана доступни су на интернет платформи Савјета министара www.ekonsultacije.gov.ba.

Члан 36. (Заједница практичара)

- (1) У циљу унапређења међуинституционалне сарадње, путем размјене искустава у примјени поступка процјене утицаја и израде прописа, надградње стечених знања и вјештина, утврђивања иницијатива за даља унапређења система за процјену утицаја у институцијама БиХ, те разматрања других питања везаних за систем процјене утицаја и израде прописа у институцијама БиХ успоставља се заједница практичара коју чине државни службеници из чл. 68. и 69. ових правила и представници тијела из чл. 30. и 31. овог анекса.
- (2) Састанке заједнице практичара из става (1) овог члана, који се одржавају најмање једном годишње, сазива и њиховим радом координира Генерални секретаријат Савјета министара.
- (3) По потреби, на састанке заједнице практичара из става (2) овог члана могу се позвати представници других институција БиХ, стручњаци – практичари из области процјене утицаја и израде прописа из институција других нивоа власти у Босни и Херцеговини, истакнути независни стручњаци, представници академске заједнице, цивилног друштва и међународних организација.

ДИО ШЕСТИ – ИНСТРУМЕНТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТЕ ПРОПИСА

Члан 37. (Инструменти за унапређење квалитете прописа)

Инструменти за унапређење квалитете прописа су:

- а) Стратегија унапређења квалитете прописа (у даљем тексту: Стратегија),
- б) Акциони план унапређења квалитете прописа (у даљем тексту: Акциони план),
- ц) извјештаји о провођењу Стратегије, Акционог плана и овог анекса (у даљем тексту: Извјештај).

Члан 38. (Стратегија и Акциони план)

- (1) Стратегијом се средњорочно усмјерава развој система процјене утицаја и израде прописа у институцијама БиХ, утврђују циљеви, области за унапређење квалитете прописа и развој стручних капацитета.
- (2) Акциони план одређује приоритетне мјере и активности на развоју система процјене утицаја прописа, начин провођења мјера, редослијед остваривања мјера, рокове извршења, носиоце провођења, пројекте, процјену средстава потребних за провођење активности предвиђених Акционим планом, те процјену трошкова и користи.

- (3) Министарство правде Босне и Херцеговине, у сарадњи са контролним тијелима из чл. 30. и 31. овог анекса, је координатор поступка израде Стратегије и Акционог плана.

Члан 39.

(Праћење и извјештавање о провођењу Стратегије, Акционог плана и Анекса I)

- (1) За потребе праћења и извјештавања о провођењу Стратегије и Акционог плана, као и праћења и извјештавања о примјени овог анекса, успоставља се Стручно радно тијело, којег чине координатори поступка процјене утицаја из члана 69. ових правила, руководећи државни службеник из Генералног секретаријата Савјета министара и Канцеларије за законодавство Савјета министара и један члан, представник невладиног сектора.
- (2) Чланове Стручног радног тијела именује Савјет министара, на приједлог руководиоца институција БиХ из којих поједини чланови долазе, те представника невладиног сектора изабраног путем јавног позива, при чему је дужно обезбједити равноправну заступљеност полова у укупној структури чланова.
- (3) Стручно радно тијело прати и израђује периодичне извјештаје о провођењу Стратегије и Акционог плана, те примјени овог анекса, који се најмање једном годишње подносе Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање и објављују на интернет платформи Савјета министара.

ДИО СЕДМИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

(Именовање координатора за процјену утицаја)

Савјет министара ће, на приједлог институција БиХ, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог анекса, именовати координаторе поступка процјене утицаја у институцијама БиХ из члана 69. став (1) ових правила из реда руководећих државних службеника, при чему је дужан обезбједити равномјерну заступљеност полова у њиховој укупној структури.

Члан 41.

(Усклађивање правилника о унутрашњој организацији)

Институције БиХ ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог анекса извршити усклађивање својих правилника о унутрашњој организацији са одредбама чл. 30. и 31. овог анекса и члана 69. ових правила.

Члан 42.

(Усклађивање Пословника о раду)

Савјет министара ће, на приједлог Министарства правде Босне и Херцеговине, ускладити Пословник о раду Савјета министара Босне и Херцеговине са одредбама овог анекса у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог анекса.

Члан 43.

(Усклађивање Упутства о начину припреме годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама БиХ)

Савјет министара ће, на приједлог Министарства правде Босне и Херцеговине, ускладити Упутство

о начину припреме годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама БиХ са одредбама овог анекса у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог анекса.

**Члан 44.
(Објављивање приручника)**

Министарство правде Босне и Херцеговине ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог анекса објавити приручнике из члана 35. став (1) тач. б) до е) на интернет платформи Савјета министара.

**Члан 45.
(Доношење плана и програма обуке за процјену утицаја и израду прописа)**

Агенција за државну службу Босне и Херцеговине ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог анекса донијети план и програм обуке из члана 34. став (2) овог анекса.

**Члан 46.
(Израда и објављивање Приручника за процјену утицаја)**

Министарство правде Босне и Херцеговине ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог анекса израдити и објавити на интернет платформи Савјета министара Приручник за процјену утицаја из члана 35. став (1) тачка а) овог анекса.

**Члан 47.
(Доградња BPIMIS информационог система)**

Министарство финансија и трезора ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог анекса доградити BPIMIS информациони систем за потребе провођења фискалне процјене утицаја у складу са овим анексом.

**Члан 48.
(Израда и усвајање Стратегије и Акционог плана)**

Савјет министара ће, на приједлог Министарства правде Босне и Херцеговине, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог анекса усвојити Стратегију и Акциони план из члана 38. ст. (1) и (2) овог анекса, који ће се објавити на интернет платформи Савјета министара.

**Члан 49.
(Именовање чланова Стручног радног тијела)**

- (1) Министарство правде Босне и Херцеговине објавиће јавни позив и извршити избор представника невладиног сектора за члана Стручног радног тијела из члана 39. ст. (1) и (2) овог анекса у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог анекса.
- (2) Чланове Стручног радног тијела из члана 39. став (2) овог анекса именоваће Савјет министара у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог анекса.
- (3) Министарство правде Босне и Херцеговине пружа техничку подршку у раду Стручног радног тијела.
- (4) Састанке Стручног радног тијела сазива и предсједава им руководећи државни службеник, координатор поступка процјене утицаја из Министарства правде Босне и Херцеговине.
- (5) Стручно радно тијело састаје се периодично, а најмање једном годишње, с тим да ће се прва сједница сазвати и одржати у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог анекса.
- (6) Стручно радно тијело ће на својој првој сједници, на приједлог Министарства правде Босне

и Херцеговине, утврдити пословник о раду, којим ће бити дефинисани мандат, питања кворума за одржавање састанака, начин доношења одлука, као и друга питања од значаја за рад Стручног радног тијела.

- (7) На првој сједници, Стручно радно тијело утврдиће формат извјештаја о праћењу примјене овог анекса са стандардизованим обрасцима за прикупљање података за потребе праћења и извјештавања.
- (8) С циљем унапређења система процјене утицаја у институцијама БиХ, Стручно радно тијело ће вршити периодично прикупљање података наспрам утврђених показатеља, вршити њихову анализу и по потреби предложити одговарајуће мјере и активности у оквиру извјештаја о праћењу примјене овог анекса, који се најмање једном годишње подносе Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање и објављују се на интернет платформи Савјета министара.
- (9) У року од 60 дана од усвајања Стратегије и Акционог плана из члана 38. овог анекса, Стручно радно тијело утврдиће формат извјештаја о праћењу provedбе Стратегије и Акционог плана са стандардизованим обрасцима за прикупљање података за потребе праћења и извјештавања.

Члан 50. (Управни надзор)

Управни надзор над провођењем овог анекса врши Министарство правде Босне и Херцеговине.

Члан 51. (Средњорочна и ex post евалуација)

- (1) Средњорочна евалуација ефеката система процјене утицаја успостављеног у складу са овим анексом проведће се након три године од дана ступања на снагу овог анекса.
- (2) Извјештај о средњорочној евалуацији ефеката доставља се Савјету министара и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и усвајање, у оквиру којег ће, између осталог, бити утврђен рок и друга техничка питања од значаја за провођење ex post (завршне) евалуације ефеката система процјене утицаја успостављеног у складу са овим анексом.
- (3) Поступци средњорочне и ex post евалуације из ставова (1) и (2) овог члана проводе се у складу са одредбама чл. од 27. до 29. овог анекса.

Члан 52. (Утврђивање прописа за које ће се провести свеобухватна процјена утицаја)

Савјет министара ће најкасније до 30.06.2017. године посебним закључком, на приједлог институција БиХ, утврдити прописе из Програма рада за 2017. годину за које ће се провести свеобухватна процјена утицаја у складу са одредбама овог анекса.

ОБРАЗАЦ број 1 – ПРЕТХОДНА ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ПРОПИСА

(Назив носиоца израде нормативног акта)

Број: _____

Сарајево, _____ године

Овај образац се користи ради утврђивања материје коју треба обухватити прописом и потребе за провођењем поступка свеобухватне процјене утицаја прописа. Текст означен италиком, укључујући и ову напомену потребно је брисати током попуњавања обрасца.

ПРЕТХОДНА ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ПРОПИСА		
НОСИЛАЦ НОРМАТИВНОГ ПОСЛА		
ВРСТА ПРОПИСА	а) устав, б) споразум, ц) закон, д) пословник, е) одлука, ф) упутство, з) правилник, х) други општи правни акт.	
НАЗИВ ПРОПИСА		
1. Наведите правни основ за доношење прописа.		
2. Да ли је преднацрт, нацрт или приједлог прописа у складу са стратешким документима, политикама и приоритетима Савјета министара и Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, и ако да, наведите с којим?		
3. У складу са чланом 9. Анекса I укратко опишите стање и проблем који се намјерава ријешити.		
4. Уколико имате сазнања да је исти проблем постојао у земљама Европске уније, односно сусједним земљама укратко наведите на који начин је ријешен. Наведите најмање двије земље Европске уније и двије сусједне земље.		
5. Утврдите општи циљ у складу са чланом 10. Анекса I. <i>У правилу општи циљ прописа би требао већ бити садржан у средњорочном плану институције БиХ, на нивоу посебног циља, те га је могуће преузети за потребе утврђивања општег циља прописа.</i>		
6. Наведите у неколико тачака кључна питања/мјере које ће бити обухваћене прописом или проведене путем ненормативних активности и мјера. <i>Кључна питања/мјере се требају осмислити с циљем превазилажења узрока проблема из тачке 3. овог обрасца.</i>		
7. Укратко опишите поступак и резултате претходних консултација у складу са чланом 6. став (5) и по потреби чланом 20. Анекса I.		
8. Процјена утицаја кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца у фискалном, економском, социјалном и околиномском смислу: (ДА – значајан или врло значајан утицај или НЕ – вјероватно мали утицај)		
а) Да ли једно или више кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца може или не може имати значајан или врло значајан утицај на буџет Босне и Херцеговине, буџете ентитета, кантона, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и јединица локалне самоуправе? <i>Укратко наведите какви се фискални утицаји очекују.</i>		
б) Да ли једно или више кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца може или не може имати значајан или врло значајан економски утицај из члана 13. Анекса I? <i>Укратко наведите какви се економски утицаји очекују.</i>		
ц) Да ли једно или више кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца може или не може имати значајан или врло значајан социјални утицај из члана 14. Анекса I? <i>Укратко наведите какви се социјални утицаји очекују.</i>		
д) Да ли једно или више кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца може или не може имати значајан или врло значајан околишки утицај из члана 15. овог Анекса I? <i>Укратко наведите какви се околишки утицаји очекују.</i>		

е) Да ли ће једно или више кључних питања/мјера захтијевати провођење административних поступака везано за интересне стране и са којим циљем и хоће ли наведена рјешења додатно повећати административне препреке за пословање? <i>Укратко наведите какви се утицаји очекују(нпр.: додјела овлашћења, утврђивање права и/или обавеза посебним управним актом, провођење управног/инспекцијског надзора, прибављање посебних дозвола, рјешења, сагласности, повећање или увођење нове административне накнаде, измјене управног поступка и сл.).</i>		
ф) Да ли ће за реализацију једног или више кључних питања/мјера из тачке 6. овог обрасца бити потребно оснивање нових или реорганизовање постојећих органа Босне и Херцеговине или ће бити потребна сарадња више органа управе Босне и Херцеговине, ентитета, кантона, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и јединица локалне самоуправе? <i>Укратко наведите органе управе од којих се очекује сарадња и по могућности њихове капацитете за реализацију такве сарадње.</i>		
На основу претходне процјене утицаја прописа утврђено је да ПОСТОЈИ – НЕ ПОСТОЈИ потреба провођења поступка свеобухватне процјене утицаја прописа. <i>Потреба за провођењем свеобухватне процјене утицаја прописа постоји када је барем на једно од питања из тачке 8. овог обрасца одговорено да може имати врло значајан утицај или када је барем на два питања из тачке 8. овог обрасца одговорено да може имати значајан утицај.</i>		

ПОТПИС РУКОВОДИОЦА ИНСТИТУЦИЈЕ БиХ

ОБРАЗАЦ број 2 – ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ПРОЦЈЕНИ УТИЦАЈА ПРОПИСА

(Назив носиоца израде нормативног акта)

Број: _____

Сарајево, _____ године

Овај образац се користи за свеобухватну процјену утицаја прописа. Текст означен италиком, укључујући и ову напомену потребно је брисати током попуњавања обрасца.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ПРОЦЈЕНИ УТИЦАЈА ПРОПИСА	
НОСИЛАЦ НОРМАТИВНОГ ПОСЛА	
ВРСТА ПРОПИСА	а) устав, б) споразум, ц) закон, д) пословник, е) одлука, ф) упутство, г) правилник, х) други општи правни акт.
НАЗИВ ПРОПИСА	
1. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА	
<i>Навести уставни или законски основ за доношење прописа.</i>	
2. АНАЛИЗА СТАЊА И УТВРЂИВАЊЕ ПРОБЛЕМА	
<i>У складу са чланом 9. Анекса I извршите анализу стања и утврдите проблем.</i>	
3. УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉЕВА	
<i>У складу са чланом 10. Анекса I извршите анализу стања и утврдите циљ.</i>	
4. УТВРЂИВАЊЕ МОГУЋИХ РЈЕШЕЊА	
<i>У складу са чланом 11. Анекса I утврдите могућа рјешења за постизање оперативних циљева.</i>	
5. ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА МОГУЋИХ РЈЕШЕЊА	
<i>У складу са чл. од 12. до 19. Анекса I извршите процјену фискалних, економских, социјалних и околних утицаја могућих рјешења, као и процјену утицаја на одрживи развој. Приликом провођења процјене утицаја могућих рјешења користите се обрасцима 2а до 2д, као помоћним средством приликом идентификације и разматрања могућих утицаја.</i>	
6. КОНСУЛТАЦИЈЕ	
<i>У складу са чланом 20. Анекса I опишите проведене консултације и резултате истих.</i>	
7. УСПОРЕДНА АНАЛИЗА ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА	
<i>У складу са чланом 21. Анекса I извршите упоредну анализу предложених рјешења.</i>	
8. РЕЗУЛТАТИ ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА И ПРЕДЛАГАЊЕ НАЈПОВОЉНИЈИХ РЈЕШЕЊА	
<i>У складу са чланом 22. Анекса I опишите резултате процјене утицаја и наведите приједлоге најповољнијих рјешења за остваривање циљева прописа. Попуните и приложите обрасце 2а до 2д Анекса I.</i>	

9. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈУ								
Општи/Посебни/Оперативни циљ:								
Показатељи на нивоу општег, посебних, и оперативних циљева, те одабраних најповољних рјешења	Дефиниција	Јединица мјере ¹	Дисагрегација ²	Извор и начин прикупљања	Квалитете података	Полазна вриједност 2017. (т)	Циљана вриједност 2018. (т+1)	Циљана ³ вриједност 2019. (т+2)
У складу са чл. од 23. до 29. Анекса I утврдите оквир за праћење, извјештавање и евалуацију. Показатељи се утврђују и представљају у оквиру горње табеле. У зависности од броја циљева, по потреби проширите табелу..								
10. ЗАКЉУЧАК								
У закључку је потребно сажето представити укупне резултате проведене процјене утицаја прописа, осврнути се на анализу користи и трошкова, те резултате консултација. С тим у вези, наводе се одабрана најповољнија рјешења и упућује у даљу процедуру разматрања и доношења/усвајања.								

ПОТПИС РУКОВОДИОЦА ИНСТИТУЦИЈЕ БиХ

¹ Како би показатељ био мјерљив, потребно је утврдити одговарајућу јединицу мјере која може нпр. бити број, проценат и сл.

² Дисагрегација показатеља је поступак који се користи како би се боље разумјели ефекти прописа на различите групе. Показатељи који се односе на људе би требали бити разврстани по полу. То не мора истовремено значити да су и родно осјетљиви и обратно, нпр. број породиља се не може разврстати по полу, али је родно осјетљив показатељ. За институције БиХ кључна је дисагрегација по нивоима власти (ентитети, Брчко дистрикт Босне и Херцеговине), а за саме ентитете дисагрегација по кантонима и општинама у Федерацији Босне и Херцеговине, односно по општинама у Републици Српској. Потребно је размотрити могућност прикупљања додатних података за подкатегорије мушкараца и жена које су у вишеструко рањивом положају. Нпр. за број незапослених породиља које су оствариле право на породилну накнаду, дисагрегација може бити на Ромкиње, самохране мајке, жене с инвалидитетом и сл. Такође, нпр. за показатељ постотак самохраних родитеља који су кроз социјалне трансфере прешли социјални минимум у Босни и Херцеговини, дисагрегација би требала бити по полу. Кључно је да се и за сваки ниво дисагрегације требају поставити циљане вриједности показатеља.

³ Циљане вриједности показатеља требају бити довољно амбициозне да би се уопште оправдало улагање средстава, али с друге стране не преамбициозне. У одређеним случајевима, циљане вриједности су већ утврђене одређеном стратегијом Савјета министара или нпр. од стране Европске уније.

ОБРАЗАЦ број 2а О ФИСКАЛНОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА

Образак ОФП-ДА

ОДЈЕЉАК А. Носилац нормативног посла

РАЗДЈЕЛ

КОД

НАЗИВ

ОДЈЕЉАК Б. Основни подаци о пропису

Врста прописа

Устав

Пословник

Правилник

Закон

Одлука

Други општи правни акт

Упутство

Назив прописа

ОДЈЕЉАК Ц. Фискални ефект

1. Приходи и примити бџета

КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ				ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n-1				ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2							
		Бџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни приходи и примити у текућем бџету	Бџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни приходи и примити у текућем бџету n-1	Бџет	Намјенски извори	Остали извори	Укупни приходи и примити у текућем бџету n+2				
1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
711000	Порези на добит појединца и ресурса																
712000	Додатни доходи за социјалну заштиту																
713000	Порези на плату и радну снагу																
714000	Порез на имовину																
	Додатни порези на добра и услуге (пошталне објекте на основу пореза на добара и услуга)																
716000	Порез на доходак																
717000	Приходи од индиректних пореза																
719000	Остали порези																

КОД	НАЗИВ	ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+1						ОЧЕКИВАНИ ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ n+2					
		Буџет	Надјесен извори	Остали извори	Укупни додаци прихода и примаци	План прихода и приматака у текућем буџету	Укупни приходи и примаци након провјерљива	Буџет	Надјесен извори	Остали извори	Укупни додаци прихода и примаци	План прихода и приматака у текућем буџету n+1	Укупни приходи и примаци након провјерљива	Буџет	Надјесен извори	Остали извори	Укупни додаци прихода и примаци	План прихода и приматака у текућем буџету n+2	Укупни приходи и примаци након провјерљива
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11	12=10+11	13	14	15	16=13+14+15	17	18=16+17
721000	Приходи од предузетничких активности и послова и приходи од поштинских курсних разлика																		
722000	Приходи од разлика и таксе и прихода од пружања јавних услуга																		
723000	Нове кате (неповремене)																		
731000	Приходи текући трансфери од иностраних влада и међународних организација																		
732000	Приходи текући трансфери од осталих нивоа власти																		
733000	Дошлице																		
741000	Приходи капитални трансфери од иностраних влада и међународних организација																		
742000	Капитални трансфери од осталих нивоа власти																		
777000	Приходи по основи државних облигација																		
789000	Приходи од интересних трансакција																		
811000	Капитални трансфери од продаје сталних средстава																		
813000	Приходи од финансијске помоћи																		
814000	Приходи од додатока од задужења																		
815000	Приходи од кредиторског финансирања																		
	УКУПНО ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ																		

2. Расходи и издаци бюджета																				
КОД	НАЗИВ	ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ «						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ «+1						ТРОШКОВИ ПРОВОЂЕЊА У ТЕКУЋОЈ ГОДИНИ «+2						
		Буџет	Напојне и извори	Остат и платори	Укупно додатна средства	Платиран а средства буџета у текућој години	Укупна потреба средства за провођење	Прерасподела	Буџет	Напојне и извори	Остат и платори	Укупно додатна средства	Платиран а средства буџета у текућој години «+1	Укупна потреба средства за провођење	Буџет	Напојне и извори	Остат и платори	Укупно додатна средства	Платиран а средства буџета у текућој години «+2	Укупна потреба средства за провођење
		1	2	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10	11=8+9+10	12	13=11+12	14	15	16	17=14+15+16	18	19=17+18
	Плате и накнаде																			
611000	Расходи за допринос за платиран а средства буџета у текућој години																			
612000	Издаш за материјал, отплате и услуге																			
613000	Текући трансфери и трансфери у текућој години																			
614000	Капитални трансфери																			
615000	Издаш за трансфери																			
616000	Издаш за трансфери																			
689000	Расходи о интерних трансакција																			
821000	Издаш за плативу накнаду средства																			
822000	Издаш за финансијске услуге																			
823000	Издаш за отплате																			
УКУПНО РАСХОДИ И ИЗДАЦИ																				
3. Обрађено је промјена у приходима и примцима те расходима и издацима																				

ОДЈЕЉАК Д. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе											
1. Промијена броја запослених											
ПЕРИОД	СИСТЕМАТИЗОВАНО			ПЛАНИРАНО БУДЕТОМ			ТРЕНУТНО СТАЊЕ			ПОТРЕБНО	
	Постојеће стање (n)	n+1	n+2	Постојеће стање (n)	n+1	n+2	Постојеће стање (n)		Постојеће стање (n)	n+1	n+2
							м	ж			
Руководени службеници и савјетници											
Службеници и запосленици											
Приправници											
Болонтери											
УКУПНО											
Образложење											
2. Потенцијалне обавезе за буџет											
НАЗИВ											
Јамства											
Остало											
ОДЈЕЉАК Е. Фискалне последице на друге буџете и нивое власти											
НАЗИВ											
Буџет Федерације Босне и Херцеговине, федерални ванбуџетски фондови и корисници											
Буџет Републике Српске, ванбуџетски фондови и корисници											
Буџет Брчко дистрикта Босне и Херцеговине											
Буџети кантона, кантонални ванбуџетски фондови и корисници											
Буџети јединица локалне самоуправе (општине и градови)											
ОДЈЕЉАК Ф. Печат и потпис одговорног лица институције БаХ											
Мјесто и датум				Печат				Потпис руководиоца послоа нормативног посла			
ОДЈЕЉАК Г. Мишљење Министарства финансија и трезора											
Мјесто и датум				Печат				Потпис министра финансија и трезора			

ОБРАЗАЦ број 2а О ФИСКАЛНОЈ ПРОЦЈЕНИ УТИЦАЈА						Образац ОФП - НЕ
ОДЈЕЉАК А. Носилац нормативног посла		КОД		НАЗИВ		
Раздјел						
ОДЈЕЉАК Б. Основни подаци о пропису		Устав		Пословник		
Врста прописа		Споразум		Одлука		
		Закон		Упутство		
				Правилник Други општи правни акт		
Назив прописа						
ОДЈЕЉАК Ц. Изјава о непостојању додатних фискалних утицаја на буџет						
ОДЈЕЉАК Д. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ						
Мјесто и датум		Печат		Потпис руководиоца носиоца нормативног посла		
ОДЈЕЉАК Е. Мишљење Министарства финансија и трезора						
Мјесто и датум		Печат		Потпис министра финансија и трезора		

УПУТСТВА ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ОБРАЗАЦА О ФИСКАЛНОЈ ПРОЦЈЕНИ УТИЦАЈА ПРОПИСА

ДИО ПРВИ – УВОДНИ ДИО

- (1) Овим упутствима утврђује се начин попуњавања образаца о фискалној процјени на обрасцима ОФП-ДА и ОФП-НЕ.
- (2) Упутства за попуњавање образаца о фискалној процјени су саставни дио Анекса I ових правила.
- (3) У складу са чланом 12. Анекса I ових правила, сваки преднацрт, нацрт, односно приједлог прописа из члана 2. ових правила садржи фискалну процјену из које се види повећавају ли се или смањују приходи или расходи на буџет.
- (4) У складу са чланом 12. став (3) Анекса I ових правила фискална процјена даје се на Обрасцу 2а: ОФП-ДА ако пропис има посљедице на буџет институција БиХ, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, кантона или јединица локалне самоуправе на начин да је потребно обезбједити додатна финансијска средства.
- (5) У складу са чланом 12. став (3) Анекса I ових правила фискална процјена даје се на Обрасцу 2а: ОФП-НЕ ако пропис нема посљедице на буџет институција БиХ, Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, кантона или јединица локалне самоуправе на начин да није потребно обезбједити додатна финансијска средства.
- (6) Обрасци о фискалној процјени доступни су у електронском облику на интернет страници
- (7) Министарства финансија и трезора у MS Excel формату.

ДИО ДРУГИ – НАЧИН ПОПУЊАВАЊА ОБРАЗАЦА

ГЛАВА I - ПОПУЊАВАЊЕ ОБРАСЦА ОФП-ДА

Одјељак А. Носилац нормативног посла

У пододјелку **Раздјел**, уноси се бројчани код и назив носиоца нормативног посла у складу с организационом класификацијом буџета. Одјељак Б. Основни подаци о пропису
Под Врстом прописа потребно је, уписом ријечи "ДА" одабрати о којем се пропису ради. На располагању су слиједећи прописи: устав, споразум, закон, пословник, одлука, упутство, правилник и други општи правни акт. У пододјелку **Назив прописа** уноси се назив који ће пропис имати након ступања на снагу. Поред назива ставља се цртица и ознака статуса прописа који се доставља на мишљење (на примјер: преднацрт, нацрт или приједлог).

Одјељак Ц. Фискални утицаји

Овај одјељак садржи фискалну процјену посљедица провођења предложеног прописа на буџет. Приликом израде прописа носилац нормативног посла узима у обзир средства која су обезбијеђена буџетом који је донијела Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, а која су распоређена по буџетским класификацијама.

1. Приходи и примици

- (1) Наводе се приходи и примици на које утиче провођење прописа, слиједећи економску класификацију и изворе финансирања.
- (2) Повећање или смањење се у свим колонама исказује бројчано, с тим да се за очекивано смањење уписује предзнак "-" (минус).
- (3) **Прва, друга и трећа колона - Очекиване приходе и примитке у текућој години "н"** потребно је разрадити на изворе финансирања: **Буџет, Намјенски извори и Остали извори.** У ове колоне уноси се процјена очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће се остварити у текућој години провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету.
- (4) Уколико се ради о потпуно новом пропису којим се уводи нови приход или примитак, у прву, другу и трећу колону уписује се укупна процјена очекиваних прихода или примитака у текућој години. Уколико се ради о измјенама и допунама постојећег прописа чијим су досадашњим провођењем у буџету већ планирани и остварени одређени приходи и примици, а измјенама и допунама се повећава или смањује основица и/или број обвезника плаћања, у ове колоне се уписује процјена повећања или смањења прихода и примитака као резултат предложених измјена и допуна (без прихода и примитака који се планирају остварити на основу постојећег прописа).
- (5) Процјену очекиваног повећања/смањења прихода и примитака потребно је исказати по економској класификацији и по изворима финансирања.
- (6) Врсте извора финансирања су: *буџет, намјенски извори и остали извори* који укључују властите приходе и буџетске резерве.
- (7) Приходи који улазе у намјенске и остале изворе расположиви су министарствима и буџетским корисницима у висини њихове уплате, односно наплате на рачун.
- (8) **Четврта колона - Укупни додатни приходи и примици** представља збир очекиваног повећања/ смањења прихода и примитака који ће се остварити на основу провођења прописа у текућој години из три извора финансирања *1. буџет, 2. намјенски извори и 3. остали извори.* Попуњава се аутоматски уносом података у прве три колоне.
- (9) **Пета колона - План прихода и примитака у текућем буџету** даје приказ већ планираних прихода и примитака исказаних у буџету текуће године за провођење прописа.
- (10) **У шесту колону - Укупни приходи и примици након провођења** уноси се збир планираних повећања/ смањења на основу провођења прописа, исказаних у буџету у текућој години (означених у петој колони), те прихода и примитака планираних у буџету текуће године на основу провођења прописа (исказаних у четвртој колони).
- (11) **У седму, осму и девету колону - Очекивани приходи и примици у текућој години "н+1" (Буџет, Намјенски извори и Остали извори)** уноси се процјена очекиваног повећања/ смањења прихода и примитака који ће настати у години "н+1" провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету текуће године "н". Процјену очекиваног повећања/смањења прихода и примитака је и овдје потребно разрадити на изворе *1. буџет, 2. намјенски извори и 3. остали извори.* Ако провођење прописа неће резултирати повећањем/смањењем прихода и примитака

у години "н+1" у односу на план прихода и примитака у буџету текуће године "н", у овим колонама исказује се "0". Ако је очекивано повећање/смањење прихода и примитака у години "н+1" идентично процјени очекиваног повећања/смањења прихода у години "н", у овим колонама исказују се исти износи као у првој, другој и трећој колони.

- (12) **Десета колона - Укупни додатни приходи и примици** представља збир очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће се остварити на основу провођења прописа у години "н+1" из три извора финансирања 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Попуњава се аутоматски уносом података у седму, осму и девету колону.
- (13) **Једанаеста колона - План прихода и примитака у текућем буџету "н+1"** даје приказ прихода и примитака већ планираних у буџету године "н+1" за провођење прописа.
- (14) **У дванаесту колону - Укупни приходи и примици након провођења** уноси се збир процјене очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће се остварити на основу провођења прописа у години "н+1" (исказаних у једанаестој колони) те прихода и примитака већ пројигцираних у буџету године "н+1" на основу провођења прописа (исказаних у десетој колони).
- (15) **У тринаесту, четрнаесту и петнаесту колону - Очекивани приходи и примици у текућој години "н+2"** уноси се процјена очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће настати у години "н+2" провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно приходе и примитке који су већ предвиђени у буџету текуће године "н". Процјену очекиваног повећања/смањења прихода и примитака је и овдје потребно разрадити на изворе 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Ако провођење прописа неће резултирати повећањем/смањењем прихода и примитака у години "н+2" у односу на план прихода и примитака у буџету текуће године "н", у овим колонама исказује се "0".
- (16) **Шеснаеста колона - Укупни додатни приходи и примици** представља збир очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће се остварити на основу провођења прописа у години "н+2" из три извора финансирања 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Попуњава се аутоматски уносом података у тринаесту, четрнаесту и петнаесту колону.
- (17) **Седамнаеста колона - План прихода и примитака у текућем буџету "н+2"** даје приказ прихода и примитака већ пројигцираних у буџету године "н+2" за провођење прописа.
- (18) **У Осамнаесту колону - Укупни приходи и примици након провођења** уноси се збир процјене очекиваног повећања/смањења прихода и примитака који ће се остварити на основу провођења прописа у години "н+2" (исказаних у седамнаестој колони) те прихода и примитака пројигцираних у буџету године "н+2" на основу провођења прописа (исказаних у шеснаестој колони).

2. Расходи и издаци

- (1) Наводе се расходи и издаци потребни за провођење прописа, слиједећи економску класификацију и изворе финансирања. Очекивано повећање/смањење се у свим колонама исказује бројчано с тим да се за очекивано смањење уписује предзнак "-" (минус).
- (2) **У прву, другу и трећу колону - Трошкови провођења у текућој години н (Буџет,**

Намјенски извори и Остали извори) уноси се процјена очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати у текућој години провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету. Уколико се ради о измјенама и допунама постојећег прописа када су за провођење тог постојећег прописа у буџету већ планирани и извршени одређени расходи и издаци, у ове се колоне уписује процјена повећања или смањења расхода и издатака као резултат предложених измјена и допуна (без расхода и издатака који су посљедица провођења постојећег прописа).

- (3) Процјену очекиваног повећања/смањења расхода и издатака потребно је исказати по економској класификацији и класификацији по изворима финансирања. Процијењене расходе и издатке је потребно у Обрасцу 2а ОФП-ДА повезати с изворима из којих ће се финансирати, а на располагању су: 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*.
- (4) **Четврта колона - Укупно додатна средства** представља збир очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у текућој години, а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Попуњава се аутоматски уносом података у прве три колоне.
- (5) **Пета колона - Планирана средства унутар буџета у текућој години "н"** даје приказ већ планираних расхода и издатака исказаних у буџету текуће године за потребе провођења прописа.
- (6) **У шесту колону - Укупна потребна средства за провођење** уноси се збир расхода и издатака планираних у буџету текуће године за провођење прописа (исказаних у петој колони), те очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у текућој години, а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори* (исказаног у четвртој колони).
- (7) **У седму колону - Прерасподјела** уноси се износ недостајућих средстава и то као приједлог за прерасподјелу с других ставака буџета носиоца нормативног посла, ако средства одобрена унутар буџета за текућу годину нису dostatна за провођење прописа. Износ средстава који се предлаже да се прерасподијели уноси се на групу рачуна економске класификације с које ће се прерасподијелити на нову. Дакле, ако су одобрена средства (колона пет) мања од укупног трошка провођења (колона четири) у овој колони је потребно приказати може ли се и како обезбједити та укупна разлика.
- (8) **У осму, девету и десету колону - Трошкови провођења у текућој години "н+1" (Буџет, Намјенски извори и Остали извори)** уноси се процјена очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати у години "н+1" провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету текуће године "н". Уколико се ради о потпуно новом пропису који по први пут изискује одређене трошкове провођења, у ове колоне се уписују укупни расходи и издаци провођења тог прописа у години "н+1". Уколико се ради о измјенама и допунама постојећег прописа чијим досадашњим провођењем су у буџету већ планирани и извршени одређени расходи и издаци, у ове колоне се уписује процјена повећања или смањења расхода и издатака као резултат предложених измјена и допуна који ће настати у години "н+1" провођењем прописа (без расхода и издатака који су посљедица провођења постојећег прописа). Исти је

приступ и у случају када се доноси нови пропис.

- (9) Ако провођење прописа неће резултирати повећањем/смањењем расхода и издатака у години "н+1" у односу на план расхода и издатака у буџету текуће године "н", у овим колонама исказује се "0". Ако је очекивано повећање/смањење расхода и издатака у години "н+1" идентично процјени очекиваног повећања/смањења расхода и издатака у години "н", у овим колонама исказују се исти износи као што су исказани у првој, другој и трећој колони.
- (10) Процјену очекиваног повећања/смањења расхода и издатака у години "н+1" потребно је исказати по економској класификацији и класификацији по изворима финансирања.
- (11) **Једанаеста колона - Укупно додатна средства** представља збир очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у години "н+1", а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Попуњава се аутоматски уносом података у осму, девету и десету колону.
- (12) **Дванаеста колона - Планирана средства унутар буџета у текућој години "н+1"** даје приказ расхода и издатака већ унапријед планираних у буџету године "н+1" за провођење прописа.
- (13) **У тринаесту колону - Укупна потребна средства за провођење** уноси се збир расхода и издатака пројцираних у буџету за годину "н+1" на основу провођења прописа (исказаних у дванаестој колони) те очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у години "н+1", а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори* (исказаног у једанаестој колони).
- (14) **У четрнаесту, петнаесту и шеснаесту колону - Трошкови провођења у текућој години н+2 (Буџет, Намјенски извори и Остали извори)** уноси се процјена очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати у години "н+2" провођењем прописа, а у односу на постојеће стање, односно расходе и издатке који су већ предвиђени у буџету текуће године "н". Примјењује се исти приступ као и за попуњавање дијела обрасца који се односи на годину "н+1", с тим да се процјењују расходи и издаци за годину "н+2".
- (15) **Седамнаеста колона - Укупно додатна средства** представља збир очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у години "н+2", а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори*. Попуњава се аутоматски уносом података у колоне четрнаест, петнаест и шеснаест.
- (16) **Осамнаеста колона - Планирана средства унутар буџета у текућој години "н+2"** даје приказ расхода и издатака већ планираних у буџету за годину "н+2" за провођење прописа. Примјењује се исти приступ као и за попуњавање дијела обрасца који се односи на годину "н+1", с тим да се процјењују расходи и издаци за годину "н+2".
- (17) **У деветнаесту колону - Укупна потребна средства за провођење** уноси се збир расхода и издатака пројцираних у буџету за годину "н+2" на основу провођења прописа (исказаних у осамнаестој колони) те очекиваног повећања/смањења расхода и издатака који ће настати провођењем прописа у години "н+2", а финансираће се из три извора 1. *буџет*, 2. *намјенски извори* и 3. *остали извори* (исказаног у седамнаестој колони).

3. Образложење промјена у приходима и примицима и расходима и издацима

- (1) Наводи се образложење претходно квантифицираних промјена. За износе средстава по појединим групама рачуна економске класификације потребно је објаснити у коју ће се сврху утрошити (за расходе и издатке), односно услијед чега ће настати (за приходе и примитке).
- (2) У овом дијелу даје се и приказ претпоставки и улазних података коришћених за укупну процјену прихода и примитака, а посебно расхода и издатака провођења прописа. То су елементи попут промјене броја запослених, броја корисника новчане накнаде/субвенције/трансфера или износа исте, ИТ услуга, закупа пословног простора, превозних средстава, накнада за рад члановима комисија, савјета, импликације на равноправност полова и постизање циљева у тој области и слично.

Одјељак Д. Стање у области људских ресурса и потенцијалне обавезе

1. Промјене у броју запослених

- (1) У овом дијелу Обрасца 2а ОФП-ДА даје се детаљан приказ промјене броја слиједећих категорија запослених: руководећи и остали државни службеници, савјетници, запосленици, приправници и волонтери, као резултата провођења прописа.
- (2) Наведене категорије запослених бројчано су приказане по слиједећим периодима планирања и то за:
 - а) систематизована радна мјеста,
 - б) радна мјеста планирана буџетом,
 - ц) тренутно попуњена радна мјеста и
 - д) потребна радна мјеста.
- (3) У **колонама** које означавају постојеће стање уписује се постојећи број систематизованих, планираних буџетом, тренутно запослених и потребних запослених.
- (4) У **колоне** које означавају "n+1" и "n+2" уписује се очекивано повећање/смањење броја систематизованих, планираних буџетом, тренутно запослених и потребних запослених.
- (5) У дијелу Образложења промјена у броју запослених објашњавају се разлози повећања или смањења броја запослених, а посебно ако у односу на постојеће стање долази до повећања или смањења броја запослених у години "n+1" или "n+2".

2. Потенцијалне обавезе за буџет

Испуњава се уколико због провођења прописа постоји могућност настанка обавезе за буџет. Потенцијалне обавезе подијељене су на Јамства и Остало (акредитиви, кредитне линије, дуговања на основу одштетних захтјева и неријешених спорова по закљученим уговорима).

Одјељак Е. Фискалне посљедице на друге буџете и нивое власти

Ако провођење прописа има фискалне посљедице на друге буџетске и ванбуџетске кориснике и ванбуџетске фондове на истом или другом нивоу власти, носилац нормативног посла их је дужан процијенити и описати.

Одјељак Ф. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ

Изјаву потписује руководиоца институције БиХ, који својим потписом јамчи вјеродостојност процјене. Изјава се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

Одјељак Г. Мишљење Министарства финансија и трезора

Мишљење Министарства финансија и трезора на Образац 2а ОФП-ДА потписује министар финансија и трезора. Мишљење се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

ГЛАВА II - ПОПУЊАВАЊЕ ОБРАСЦА 2а ОФП-НЕ

Одјељак А. Носилац нормативног посла

У поље *Раздјел/глава* уноси се бројчани код и назив носиоца нормативног посла у складу са организационом класификацијом буџета.

Одјељак Б. Основни подаци о пропису

- (1) Под Врстом прописа потребно је, уписом ријечи "ДА" одабрати о којем се у пропису ради. На располагању су слиједећи прописи: устав, споразум, закон, пословник, одлука, упутство, правилник и други општи правни акт.
- (2) У пододјељку Назив прописа уноси се назив који ће пропис имати након ступања на снагу. Поред назива ставља се цртица и ознака статуса прописа који се доставља на мишљење (на примјер: преднацрт, нацрт или приједлог).

Одјељак Ц. Изјава о непостојању додатних фискалних утицаја на буџет

Ако пропис нема никакву фискалну посљедицу на буџет, као нити на друге буџете и нивое власти, ванбуџетске кориснике и фондове, носилац нормативног посла у овом дијелу Обрасца 2а ОФП-НЕ јасно и недвосмислено наводи да прихватање, односно провођење прописа нема и неће резултирати фискалним утицајима. Искључиво номотехничке измјене и допуне постојећег прописа примјер су прописа који не ствара фискалне посљедице на буџет(е).

Одјељак Д. Печат и потпис одговорног лица институције БиХ

Образац 2а ОФП-НЕ потписује руководилац институције БиХ који својим потписом јамчи вјеродостојност процјене. Образац се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

Одјељак Е. Мишљење Министарства финансија и трезора

Мишљење Министарства финансија и трезора на Образац 2а ОФП-НЕ потписује министар финансија и трезора. Мишљење се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања.

ОБРАЗАЦ број 26 О ПРОЦЈЕНИ ЕКОНОМСКИХ УТИЦАЈА						Образац 26
Носилац нормативног посла						
Основни подаци о пропису						
Врста прописа	Устав		Пословник		Правилник	
	Споразум		Одлука		Други општи правни акт	
	Закон		Упутство			
Назив прописа						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најновослиједу решење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је утицај претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре: Који је одговор на питање – засључак о обиму и природи овог утицаја
Утицај прописа на поједину привредну област или сектор	Да ли ће пропис имати утицај на повећање или смањење запослених у привредним субјектима, посебно малим и средњим предузећима?						
	Да ли ће пропис имати утицај у погледу захтјева за инвестиције, додатних трошкова прилагођавања, поштивања прописа или трансакцијских пословних трошкова?						
	Да ли ће пропис имати утицај на оперативне трошкове и пословање привредних субјеката?						
	Да ли ће пропис имати утицај у погледу наметања нових административних захтјева и/или нових административних трошкова за привредне субјекте?						
	Да ли ће се прописом увести строжија правила у вођењу одређених врста послова? Да ли ће директно узроковати затварање одређених пословних субјеката?						
	Да ли ће пропис имати утицај на стварање нових јавних овлашћења?						
	Да ли ће пропис имати утицај на имовинска права (нпр. земљиште, покретна имовина, материјална и нематеријална имовина)?						
	Да ли ће имати утицај на приступ финансирању (нпр. на приступ привредних субјеката кредитима, посебно малих и средњих предузећа и сл.)?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведете најповољније/а рјешење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Веома значајни (3)	Да ли је утицај претекло позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Утицај прописа на привреду у цјелини	Да ли ће пропис имати утицај на конкурентност привреде и прилив инвестиција?						
	Да ли пропис стимулише проток инвестиција (укључујући прерасподјелу економских инвестиција)?						
	Да ли ће пропис имати утицај на привредни раст?						
	Да ли ће пропис имати утицај на одрживост околине?						
	Да ли ће пропис допринијети постизању циљева друштва развоја?						
	Да ли ће пропис имати регионални утицај у смислу стварања или затварања радних мјеста и утицај на посебне секторе?						
	Да ли ће пропис имати утицај на макроекономско окружење?						
	Да ли ће пропис имати утицај на тржишну конкурентност и правилно функционисање тржишта?						
	Да ли пропис стимулише или негативно утиче на истраживање и развој?						
	Да ли пропис утиче на увођење и примјену нових производних метода, технологија или производа?						
	Да ли пропис утиче на интелектуална имовинска власништва (патенти, trademarks, copyrights, остала know-how права)?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а решење/а и колики је утицај утицај извор/истих с областом на питање? Вјеројатно мали (1) / Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је утицај претјесно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам поља говоре? Који је одговор на питање – засниван о избору и обиму и природи овог утицаја
Утицај прописа на привреду у цијелин	Да ли се прописом промовише или ограничава академско или индустријско истраживање?						
	Да ли ће пропис утицати на потрошачке цијене?						
	Да ли пропис утиче на квалитет и расположивост добара/услуга и могућност њиховог избора од стране потрошача?						
	Да ли пропис утиче на информисаност и заштиту потрошача?						
	Да ли ће пропис имати значајних утицаја на финансијску позицију појединача/домашинства, како у краткорочном, тако и у дугорочном периоду?						
	Да ли пропис има утицај на економску заштиту породице и дјете? Наведите и друге економске утицаје које сматрате значајним						
Изјава о непостојању значајних економских утицаја							
(Уколико носилац нормативног посла кроз проведени свесобудну процјену економских утицаја утврди да одобрено најповољније решење нема значајних економских утицаја, у наставку даје такву изјаву, коју потписује руководилац институције БиХ, те својим потписом дати вјеродостојност дате изјаве. Изјава се овјерава мјеста и датума овјеравања)							
Печат и потпис одговорног лица институције БиХ							
Мјесто и датум			Печат		Потпис руководиоца носиоца нормативног посла		
Мишљење Министарства спољне трговине и економских односа							
Мјесто и датум			Печат		Потпис министра спољне трговине и економских односа		

ОБРАЗАЦ број 2п О ПРОЦЕНИ СОЦИЈАЛНИХ УТИЦАЈА						Образац 2п
Носилац нормативног посла						
Основни подаци о пропису						
Врста прописа	Устав		Пословник		Правилник	
	Споразум		Одлука		Други општи правни акт	
	Закон		Упутство			
Назив прописа						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико за, наведите најповољније/а рјешења и колика је утицај изосталих с обзиром на питање? Вероватно мали (1), значајни (2) и веома значајни (3)	Да ли је утицај прегледан позитиван (-) или негативан (+)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Запосленост и тржиште рада	Да ли пропис утиче на стварање нових радних мјеста?						
	Да ли пропис директно утиче на губитак радних мјеста?						
	Да ли пропис има посебних негативних утицаја на одређене професије, групе радника или на samozапослене лица?						
	Да ли пропис утиче на потражњу за радном снагом?						
	Да ли пропис утиче на функционисање тржишта рада?						
Норме и права везана уз квалитету радног мјеста	Да ли пропис утиче на приступ радника или оних који траже посао програмима стручног или континуираног образовања?						
	Да ли пропис директно или индиректно утиче на постојећа права и обавезе радника, посебно у односу на информације и консултације које су им на располагању и у погледу заштите против отпуштања?						
	Да ли пропис утиче на здравље, безбједност и дигнитет радника?						
	Да ли пропис утиче на заштиту младих људи и жена на послу?						
	Да ли пропис директно или индиректно утиче на постојећа права и обавезе радника?						
	Да ли пропис потпомаже или ограничава реструктурирање, адаптацију на промјене и употребу технолошких иновација на радном мјесту?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а респондент(е) и колико је утицај изворних с изборних питања? Вјероватно мали (1), значајни (2) и веома значајни (3)	Да ли је утицај прегледан позитивно (+) или негативно (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам познато говори? Која је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Социјална укљученост и заштита посебно рањивих друштвених група или појединаца	Да ли пропис утиче на приступ тржишту рада или на транзицију у или из тржишта рада?						
	Да ли пропис директно или индиректно води до веће неједнакости или једнакости?						
	Да ли пропис утиче на једнак приступ услугама или добрима?						
	Да ли пропис омогућава бољу информисаност јавности о одређеном питању?						
	Да ли пропис утиче више на посебне групе људи, предузећа, локалитете, најрањивије категорије, најизложеније разлику сиромаштва у односу на остале групе?						
Једнакост у третману и могућностима, забрана дискриминације	Да ли пропис посебно утиче на странце, дјецу, жене, лица са инвалидитетом, неуспелене, старије лица, политичке организације, цркве, религијске и грађанске организације или на етничке, језичке и вјерске мањине, тражиоце азила?						
	Да ли пропис утиче на једнак третман и на једнаке могућности за све?						
	Да ли пропис утиче на једнакост полова?						
	Да ли пропис утиче на стварање различитог третмана групе људи или појединаца директно на основу пола, расе, боје коже, етничког или друштвеног поријекла, генетских карактеристика, језика, религије или вјеровања, политичког или било којег другог стајалишта, припадности националној мањини, година старости или сексуалне оријентације? Да ли предложена мјера доводи до индиректне дискриминације?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведете најповољнија/а рјешења/а колика је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је утицај прегледао политикан (1) или експертан (2)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Приватност и породични живот	Да ли пропис утиче на приватност појединаца (укључујући и приватност њихових домова и комуникације) или на њихово право на слободу кретања?						
	Да ли пропис утиче на породични живот или на законску, економску и друштвену заштиту породице?						
Заштита или изложеност личних података појединца	Да ли пропис изискује да се обраде лични подаци или да ли утиче на права одређеног појединца да има приступ личним подацима?						
	Да ли пропис утиче на самосталност друштвених партнера у подручјима у којима су компетентни? Да ли, на примјер, утиче на право колективног преговарања на било ком нивоу или на право да се предузму колективне мјере?						
	Да ли имплементација прописа утиче на органе управе или јавне институције, на примјер, у односу на њихове надлежности?						
	Да ли ће пропис утицати на права и односе појединаца у односу на јавну администрацију?						
	Да ли пропис утиче на приступ правди појединца?						
Управљање, партиципација, администрација, приступ правди, медији и етика	Да ли пропис омогућава бољу информисаност јавности о одређеном питању? Да ли утиче на приступ јавности информацијама?						
	Да ли пропис утиче на медије, на медијски плурализам и на слободу изражавања?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најважније/а вјештаче/и на којима је базиран утицај истог питања с обзиром на питање: Вјероватно мали (1), значајни (2) и веома значајни (3)	Да ли је утицај прегледан, позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам познати говори? Које је одговор на питање – закључак о обиму и природи овог утицаја
Јавно здравље и безбједност	Да ли пропис покреће питања биоетике (клонирање, употреба дијелова тијела или органа за финансијску добит, генетичко истраживање или тестирање и сл.)?						
	Да ли пропис утиче на здравље и безбједност појединца или становништва, укључујући питања трајања животног вијека, mortalитета, морбитета кроз утицај на социо-економско окружење (нпр. радно окружење, доходак, образовање, занимање, исхрана и сл.)?						
	Да ли пропис повећава или смањује могућност биотероризма?						
	Да ли пропис повећава или смањује могућност појаве здравствених ризика услјед материја које су штетне за природну окolinу?						
	Да ли пропис утиче на здравље због промјене у количини буке или квалитете ваздуха, воде или гласа у насељеним подручјима?						
	Да ли пропис има утицаја на здравље због промјене у употреби енергије и/или уклањању отпада?						
	Да ли пропис утиче на факторе квалитете живљења, попут употребе дувана, алкохола или физичке активности?						
	Да ли пропис има посебан здравствени утицај на одређене ризичне групе (одређене старошћу, полом, инвалидности, припадности одређеној друштвеној групи, мобилности, регији и сл.)?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а рјешавања и/или изворе утицаја који су обзиром на питање? Вјероватно мали (1), значајни (2) и веома значајни (3)	Да ли је утицај прегледан позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам познати говори? Која је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Пристап и утицај на социјалну заштиту, здравствене и образовне системе	Да ли пропис има утицаја на ове услуге у смислу њиховог квалитета и приступа?						
	Да ли пропис има утицаја на образовање и мобилност радника (здравље, образовање и сл.)?						
	Да ли пропис има утицај на пристап појединаца приватном или јавном образовању или стручном и континуираном образовању?						
	Да ли пропис има утицаја на финансирање или организацију или пристап социјалним, здравственим и образовним системима (укључујући стручно образовање)?						
	Да ли пропис утиче на слободу универзитета, академску слободу?						
Јавна безбједност и криминал	Да ли пропис утиче на безбједност, криминал или тероризам?						
	Да ли пропис утиче на могућност откривања или добијања користи од криминалног дјеловања?						
	Да ли ће пропис узроковати повећање кривичних дјела?						
	Да ли пропис утиче на капацитете органа за спровођење закона (полицијских, тужилачких и сл.)?						
	Да ли пропис има утицај на баланс између безбједносних интереса и права осумњичених?						
	Да ли пропис утиче на права жртва или свједока?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико за наведене најповољније/а рјешење/а и утицај коалици је истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно да ли (1) / Значајно (2) и Врло значајно (3)	Да ли је утицај позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам познато говори? Који је одговор на питање – закључак о обиму и природи овог утицаја
Корупција и сукоб интереса	Да ли пропис омогућава злоупотребу моћи повјерене јавном службенику или лицу на политичком положају на државном, ентитетском, кантоналном нивоу, нивоу Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, градском или општинском нивоу, која може довести до приватне користи?						
	Да ли пропис спречава директно или индиректно захтијевање, нуђење, давање или прихватање мита или неке друге недопуштене предности или њену могућност, којима се нарушава одговарајуће обављање било какве дужности или понашања очекиваних од примаоца мита?						
	Да ли пропис спречава ситуације у којима изабрани званичници, носиоци извршних функција и савјетници могу имати приватни интерес који утиче или може утицати на законитост, отвореност, објективност и непристрасност у обављању јавне функције?						
	Да ли пропис омогућава изабраним званичницима, носиоцима извршних функција и савјетницима у обављању јавних функција, као и државним службеницима и запосленицима у обављању њихових послова законито, ефикасно, непристрасно и часно поступање, уз придржавање принципа одговорности, поштења, савјесности, отворености и вјеродостојности?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а рјешења и колика је утицај изосталих с изворних питања: Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је утицај прегледао позитиван/негативан (+/-)	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Одбрана	Да ли прошле утиче на одбрамбени систем Босне и Херцеговине, заштиту суверенитета, територијалног интегритета, политичке независности и међународног субјективитета Босне и Херцеговине, као и на пружање помоћи цивилним властима?						
Култура	Да ли прошле доприноси очувању културног наслијеђа и очувању и унапређењу културне разноликости?						
	Да ли прошле доприноси очувању и унапређењу културне продукције (нпр. издаваштво и књижевство, музика и дискографија, филмска индустрија, ликовна умјетност, штампа и аудиовизуелни медијски систем, театар, итд.)?						
	Да ли прошле утиче на подизање општер нивоа културне креативности (интелигентности) у заједници? Наведите и друге социјалне утицаје које сматрате значајним						
Други социјални утицаји							
Изјава о постојању значајних социјалних утицаја							
(Уколико послаци нормативног посла кроз проведених посебних процјени социјалних утицаја утврди да одабрано најповољније рјешење нема значајних социјалних утицаја, у истомку даје такву изјаву, коју потписује руководица институције БиХ, те својим потписом јавно вјеродостојност дате изјаве. Изјава се одобрава печатом, уз назнаку мјеста и датума одобравања)							
Печат и потпис одговорног лица институције БиХ							
Мјесто и датум			Печат	Потпис руководиоца носиоца нормативног посла			
Миниљење надлежног контролног тијела							
Мјесто и датум			Печат	Потпис руководиоца надлежног контролног тијела			

ОБРАЗАЦ број 2д О ПРОЦЕНИ ОКОЛИНСКИХ УТИЦАЈА							
Образац 2д							
Носилац нормативног посла							
Основни подаци о пропису							
Врста прописа	Устав	Пословник		Правилник			
	Споразум		Одлука	Други општи правни акт			
	Закон		Упутство				
Назив прописа							
Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а рјешење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је утицај претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативни/ или квантитативни)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Клима	Да ли пропис доприноси стабилизацији концентрације стакленичких гасова у атмосфери до нивоа који би спријечио опасне антропогене утицаје на климатски систем?						
	Да ли пропис утиче на емисију материја које утичу на озон (CFС, HCFC и сл.) и на стакленичке гасове (карбон-диоксид, метан и сл.) у атмосфери?						

Област	Питање	Да ли је релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а и рјешење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Веола значајни (3)	Да ли је утицај претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта вам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Квалитет ваздуха	Да ли пропис има утицаја на емисију штетних загађивача ваздуха (ашидирајућих, еутрофирајућих и/или фотохемијских) који могу утицати на здравље људи, оштетити усјеве или зграде или довести до негативних утицаја на околину (загађено земљиште или ријеке и сл.)?						
	Да ли пропис утиче на повећање или смањење потражње за превозом (путничким или теретним)?						
	Да ли пропис утиче на повећање или смањење емисије гасова од возила?						
	Да ли пропис повећава или смањује квалитет или количину свјеже или подземних вода?						
Квалитет воде, мора и водних ресурса	Да ли пропис повећава или смањује квалитет вода у обалним и морским предјелима (нпр. пуштањем канализације, нафте, тешких метала и других загађивача)?						
	Да ли пропис утиче на ресурсе питке воде?						
	Да ли пропис доприноси смањењу онечишћења или оптерећења у ријечној, морској и обалној околини ради обезбјеђења од негативних утицаја или ризика за људско здравље и/или здравље еколошких система и/или коришћење ријека, мора и обале?						
	Да ли пропис доприноси очувању, унапређењу и поновном успостављању равнотеже између људских активности и природних ресурса у ријекама, мору и на обалама?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а рјешење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Веома значајни (3)	Да ли је утицај претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите поступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Квалитет земљишта и ресурса	Да ли пропис утиче на асимиликацију, загађење или сланост земљишта и стопу ерозије земљишта?						
	Да ли пропис утиче на губитак расположивог земљишта (нпр. изградњом објеката) или повећава количину употребљивог земљишта (нпр. деконтаминацијом земљишта)?						
Обновљиви или необновљиви извори енергије	Да ли пропис утиче на коришћење обновљивих извора (сјеке воде, рибе) брже него што се они могу регенерисати?						
	Да ли пропис смањује или повећава коришћење необновљивих извора (подземне воде, минерали и сл.)?						
	Да ли пропис повећава или смањује утрошак енергије и производњу топлоте?						
Биоразноликост (заштита биљног и животињског свијета) и нејавна разноликост	Да ли пропис утиче на смањење броја врста у биљном и животињском свијету?						
	Да ли пропис утиче на заштите или угрожене врсте или на њихова станишта у еколошки осјећивим подручјима?						
	Да ли пропис дијели природна станишта на мала подручја или утиче на миграционе путеве, еколошке коридоре или межузоне?						
	Да ли пропис утиче на промјену изгледа природног станишта?						
	Да ли пропис утиче на то да се први пут почну употребљавати станишта која претходно нису била у употреби?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	У koliko да, наведете најповољније/а рјешење/а и колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Веома значајни (3)	Да ли је утицај претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, означите - 0):	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Која је одговор на питање - закључак о обиму и природи овог утицаја
Употреба земљишта	Да ли пропис утиче на земљиште које је идентификовано као осјетљиво из еколошких разлога?						
	Да ли пропис доводи до промјена у начину коришћења земљишта (на примјер, у промјени подјеле између руралног и урбаног земљишта или промјене у врсти пољопривредног земљишта)?						
Управљање отпадом	Да ли пропис утиче на стварање отпада (чврстог, урбаног, пољопривредног, индустријског, рударског, радиоактивног или токсичног) или како се отпад третира, отклања или рециклира?						
	Да ли пропис утиче на вјероватноћу настанка или на спречавање случајева пожара, експлозија, кварова, несрећа или случајних емисија?						
Омјер или вјероватноћа ризика за околину	Да ли пропис утиче на ризик неовлашћене или ненамјерне дисеминације страних или генетички модификованих организама?						
	Да ли пропис повећава или смањује вјероватноћу настанка природних катастрофа?						

Област	Питање	Да ли је питање релевантно? Да (1) / Не (0)	Уколико да, наведите најповољније/а колики је утицај истог/истих с обзиром на питање? Вјероватно мали (1), Значајни (2) и Врло значајни (3)	Да ли је претежно позитиван (+) или негативан (-)?	Главни извори података за процјену (ако не постоје, одзначите -0);	Наведите доступне податке и показатеље (квалитативне и/или квантитативне)	Шта нам подаци говоре? Који је одговор на питање - закључак о облику и природи овог утицаја
Утицај активности привредних субјеката на околину	Да ли пропис утиче на инпут природних ресурса по количини излазног производа? Да ли ће утицати на то да производња захтијева више или мање утробна енергије?						
	Да ли пропис утиче на појефтинљење или поскупљење еколошки повољних или неповољних производа или услуга кроз промјене у прописима који се тичу пореза, сертификације, производње, дизајна, набавке и сл.?						
	Да ли пропис промовише или ограничава еколошки повољне или неповољне производе и услуге кроз измјене прописа који се тичу капиталних инвестиција, зајмова, обезбјеђења и сл.?						
	Да ли ће примјеном прописа предузећа постати већи или мањи загађивачи промјеном начина на који ће функционисати?						
Здравље животиња и биљака и безбједност хране	Да ли пропис има утицај на здравље животиња и биљака?						
	Да ли пропис утиче на добробит животиња (нпр. хуман третман животиња)?						
Други околнски утицаји	Да ли пропис има утицај на безбједност хране (људи и животиња)?						
	Наведите и друге околнске утицаје које сматрате значајним						

Изјава о непостојању значајних еколошких утицаја (Уколико носиоца нормативног посла кроз provedену свеобухватну процјену околних утицаја утврди да одабрано најповољније рјешење нема значајних околних утицаја, у наставку даје такву изјаву, коју потписује руководиоца институције БиХ, те својим потписом јамчи вјеродостојност дате изјаве. Изјава се овјерава печатом, уз назнаку мјеста и датума овјеравања)		
Печат и потпис одговорног лица институције БиХ		
Мјесто и датум	Печат	Потпис руководиоца носиоца нормативног посла
Мишљење Министарства спољне трговине и економских односа		
Мјесто и датум	Печат	Потпис министра спољне трговине и економских односа

ОБРАЗАЦ број 3 – МИШЉЕЊЕ О ПРОЦЕДУРАЛНИМ АСПЕКТИМА СВЕОБУХВАТНЕ ПРОЦЈЕНЕ УТИЦАЈА ПРОПИСА

Босна и Херцеговина
САВЈЕТ МИНИСТАРА
Генерални секретаријат

Број: _____
Сарајево, _____ године

КОНТРОЛНА ЛИСТА ЗА ИЗВРШЕНУ СВЕОБУХВАТНУ ПРОЦЈЕНУ УТИЦАЈА ПРОПИСА (правни и процедурални аспекти)			
Носилац нормативног посла:			
Назив прописа:			
Име и презиме, контакт подаци лица које је вршило израду прописа:			
Датум:			
Број	Елементи провјере	ДА	НЕ
Основни елементи			
1.	Израђена свеобухватна процјена утицаја прописа и укључује све потребне дијелове		
2.	Назив прописа је наведен и разумљив		
3.	Назив носиоца нормативног посла, датум и контакти су наведени		
4.	Извршена је анализа стања и утврђен је проблем		
5.	Утврђени су циљеви (општи, посебни и оперативни)		
Утврђивање, процјена утицаја, поређење и одабир најповољнијег рјешења			
8.	Утврђена су могућа рјешења		
9.	Постоје три могућа рјешења за сваки оперативни циљ		
10.	Извршена је процјена утицаја могућих рјешења у:		
	а) фискалном погледу		
	б) економском погледу		
	с) социјалном погледу		
	д) околинском погледу		
11.	Извршена је процјена ризика, неизвјесности и препрека могућих рјешења		
12.	Извршено је међусобно поређење могућих рјешења		
13.	Извршен је одабир најповољнијег рјешења		
14.	Утврђен је оквир за праћење, извјештавање и евалуацију		
15.	Утврђени су показатељи успјешности провођења циљева		
16.	Постоје докази и чињенице који подржавају проведену свеобухватну процјену утицаја		
Консултације			
17.	Захтјеви за провођење консултација су испоштовани у потпуности		
18.	Укључен је сажет о начину и времену одржавања консултација		
19.	Представљен јасан преглед консултација и поступка након консултација		
20.	Представљен јасан и сажет преглед примједби и приједлога из консултација		
21.	Представљено које примједбе и приједлози су уважени, а који нису		
У случају одговора НЕ, наведите број питања и сажето објасните			
	(Додати потребан број редова у складу са бројем одговора НЕ)		

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Савјета министара

